

UCHWAŁA NR IV/44/2015
Rady Gminy w Chojnicach

z dnia 27 marca 2015 r.

w sprawie przyjęcia informacji o działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach za 2014 rok, w tym sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Na podstawie Na podstawie art.18 ust. 2 pkt. 15 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r., poz. 594 ze zm.), w związku z art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 163) oraz art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz.332),

Rada Gminy
uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjąć „Informację o działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chojnicach za 2014 rok”, zawierającą jednocześnie sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady Gminy

Danuta Łoboda

**INFORMACJA O DZIAŁALNOŚCI
GMINNEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W CHOJNICACH ZA 2014 ROK
/w tym sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny/**

Poniższe opracowanie przedstawia działania tut. ośrodka pomocy społecznej podejmowane w 2014 r., w szczególności, zawiera informacje, których przekazanie radnym gminy nakazują przepisy obowiązującego prawa, w tym:

- **art. 110 ust. 9 Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 163, ze zm.): „Kierownik ośrodka pomocy społecznej składa radzie gminy całoroczne sprawozdanie z działalności oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.”
- **art. 179 ust. 1 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej** (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 332): „W terminie do dnia 31 marca każdego roku wójt składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.”

Niniejsza Informacja, ze względu na komplementarny zakres tematyczny, prezentuje ww. sprawozdania łącznie.

Spis treści

WPROWADZENIE	2
I. WSPIERANIE MIESZKAŃCÓW W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ	6
1. Zadania zlecone gminie przez administrację rządową	6
2. Zadania własne gminy	6
2.1. Rodzaje świadczeń	7
2.2. Praca socjalna	7
3. Dominujące problemy podopiecznych	8
II. POMOC UDZIELANA W RAMACH SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ	10
1. Praca na rzecz rodzin z dziećmi – asystent rodziny	11
2. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej	12
III. REALIZACJA RZĄDOWYCH I GMINNYCH PROGRAMÓW POMOCOWYCH W RAMACH SYSTEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA RODZINY	13
1. Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	13
2. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	13
3. Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej	14
4. Programy gminne:	14
4.1. Osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 „Posiłek dla dzieci i młodzieży”	14
4.2. Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015	14
IV. DODATKOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK	15
1. Pomoc z Banku Żywności w Chojnicach i z innych źródeł	15
2. Spotkanie Wigilijne dla osób starszych samotnych	16
3. Pomoc materialna w ramach systemu oświaty	16
3.1. Stypendia szkolne	16
3.2. Zasiłki szkolne	17
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego	17
V. WSPARCIE REALIZOWANE W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH	19
1. Świadczenia rodzinne	19
1.1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami	20
1.2. Świadczenia opiekuńcze	21
1.3. Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne	22
1.4. Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”	23
2. Świadczenia alimentacyjne	23
1.1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń alimentacyjnych	23
1.2. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	23
VI. FUNKCJONOWANIE OŚRODKA	25
PODSUMOWANIE I KIERUNKI DZIAŁANIA W 2015 r.	27

WPROWADZENIE

W roku 2014 tut. ośrodek pomocy społecznej – zwany dalej ośrodkiem, realizował szeroki zakres zadań, wynikających, w szczególności, z następujących przepisów obowiązującego prawa:

a/ ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej wraz z aktami normatywnymi, w tym:

- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 7 października 2005 r. w sprawie progu interwencji socjalnej,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 lipca 2009 roku, w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 listopada 2007 r. w sprawie systemów teleinformatycznych stosowanych w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 8 marca 2005 r. w sprawie określenia wzoru sprawozdania z realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 8 czerwca 2012 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych,
- Uchwała Nr 221 Rady Ministrów z 10 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,
- Uchwała Nr 142 Rady Ministrów z 21 lipca 2014 r. zmieniająca uchwałę w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014–2020,

b/ ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,

c/ ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

d/ ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego,

e/ ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

f/ ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,

g/ ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wraz z aktami normatywnymi, w tym:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 stycznia 2013 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o świadczenia rodzinne,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 sierpnia 2012 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny oraz wysokości świadczeń rodzinnych,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 23 maja 2006 roku w sprawie trybu przekazywania środków finansowych na wypłaty świadczeń rodzinnych oraz sposobu sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych,
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 14 września 2010 r. w sprawie formy opieki medycznej nad kobietą w ciąży, uprawniającej do dodatku z tytułu urodzenia dziecka oraz wzoru zaświadczenia potwierdzającego pozostawanie pod tą opieką,

h/ ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,

i/ ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wraz z aktami normatywnymi, w tym:

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 lipca 2010 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,

- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 kwietnia 2008 roku w sprawie wzoru kwestionariusza wywiadu alimentacyjnego oraz wzoru oświadczenia majątkowego dłużnika alimentacyjnego,
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2011 r. w sprawie sprawozdań z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

j/ ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,

k/ ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,

l/ ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,

m/ ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

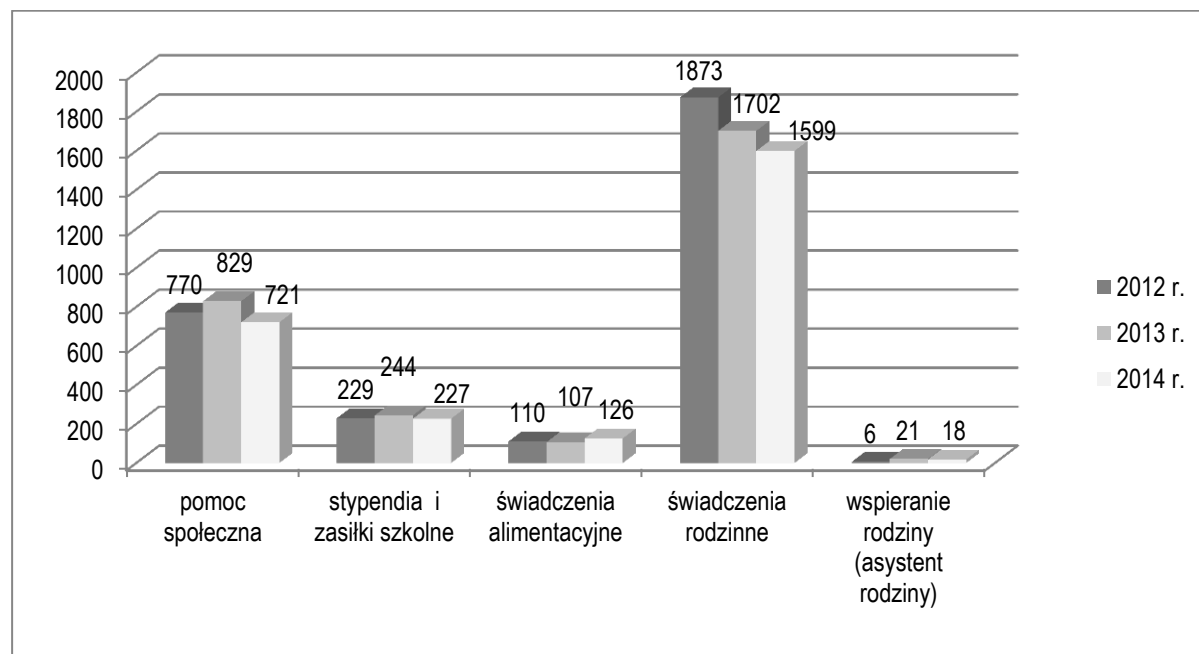
Wszystkie realizowane przez ośrodek zadania służyły ochronie poziomu życia osób oraz rodzin zamieszkujących na terenie gminy Chojnice i obejmowały podejmowanie działań w obszarach zabezpieczenia społecznego, dotyczących, w szczególności:

- pomocy społecznej,
- systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej¹,
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych,
- świadczeń rodzinnych,
- świadczeń alimentacyjnych.

Mieszkańcy naszej gminy najczęściej korzystali – podobnie jak w latach ubiegłych – ze wsparcia z systemu świadczeń rodzinnych, z kolei najmniejsza ich grupa, co ilustruje wykres nr 1, otrzymała wsparcie z systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

Należy nadmienić, że niejednokrotnie dana rodzina korzysta z każdego rodzaju ww. wsparcia – nie prowadzi się statystyki w tym zakresie. W związku z tym w sprawozdawczości odrębnie ujmuje się rodziny otrzymujące wsparcie z poszczególnych obszarów obsługiwanych przez ośrodek.

Wykres nr 1: Liczba rodzin korzystających w latach 2012-2014 z poszczególnych systemów wsparcia obsługiwanych przez ośrodek pomocy społecznej

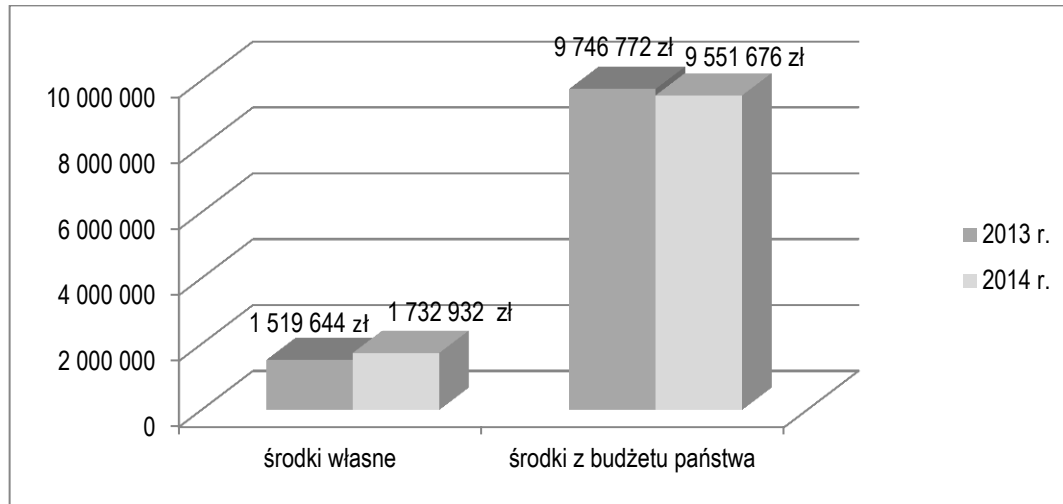
¹ w obszarze tym uwzględnia się, w treści niniejszego opracowania, wyłącznie rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny wraz z kosztami oraz wydatki związane z przebywaniem dzieci w różnych formach pieczy zastępczej, ponieważ pozostałe działania powielają się z zadaniami realizowanymi w zakresie systemu pomocy społecznej oraz działaniami grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego

Na swoje zadania ośrodek wydatkował, w 2014 roku, **11.284.608 zł**, tj. o 0,16% więcej w porównaniu z 2013 r. – 11.266.416 zł (w kwocie za 2013 r. uwzględniono wydatki pomniejszone o koszty realizacji projektu systemowego „Moja przyszłość – aktywność”, który był odrębnie rozliczany).

Z kwoty **11.284.608 zł** najwięcej środków, podobnie jak w 2013 r.:

- przeznaczono na zaspokajanie, w różnorodnych formach, potrzeb mieszkańców gminy – 87,8%, tj. 9.906.154 zł (w 2013 r. 88,6%, tj. 9.979.451 zł), a pozostała kwota – 1.378.454 zł, tj. 12,2% to koszty utrzymania ośrodka (w 2013 r. - 1.286.965 zł, 11,4%),
- stanowiły dotacje z budżetu państwa – 9.551.676 zł, tj. 84,6% (w 2013 r. 9.746.772 zł, 86,5%) dane te ilustruje wykres nr 2.

Wykres nr 2: Wydatki GOPS w 2013 i 2014 r. z podziałem na źródła finansowania

Badając wysokość środków finansowych wydatkowanych na realizację zadań z poszczególnych obszarów, to największy odsetek spośród nich w 2014 r. wydatkowano na zadania z zakresu systemu świadczeń rodzinnych – **59,76%**, tj. 5.920.872 zł, a w dalszej kolejności na świadczenia w ramach:

- systemu pomocy społecznej – **24,38%**,
- systemu świadczeń alimentacyjnych – **9,65%**,
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych – **5,60%**,
- systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej – **0,58%**

oraz 0,03% wydatkowano na zorganizowanie Wigilii, o której mowa w rozdziale IV.2.

Identyczne relacje występowały w latach 2012-2013, stosowne dane przedstawia tabela nr 1.

Tabela nr 1: Wydatki w latach 2012-2014 na realizację zadań w poszczególnych obszarach działania

ROK	OBSZARY DZIAŁANIA												RAZEM	
	Świadczenia rodzinne		Pomoc społeczna		Świadczenia alimentacyjne		Stypendia i zasiłki szkolne		Wspieranie rodziny i pieczy zastępcza		Pozostałe*			
	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%
2014	5.920.872	59,76	2.415.023	24,38	956.102	9,65	554.257	5,60	57.200	0,58	2.700	0,03	9.906.154	100
2013	6.166.735	61,80	2.326.919	23,31	893.345	8,95	549.066	5,50	40.686	0,41	2.700	0,03	9.979.451	100
2012	6.221.419	65,31	2.139.699	22,46	794.945	8,34	366.603	3,85	1.246	0,01	2.499	0,03	9.526.411	100

* Koszty Wigilii

Analizując, na podstawie danych zawartych w tabeli nr 1, wydatki w każdym z poszczególnych obszarów działania, to największy ich wzrost odnotowano w obszarze wspierania rodziny i pieczy zastępczej o 40,59%, tj. o **16.514 zł**, a w dalszej kolejności, w systemie:

- świadczeń alimentacyjnych o 7,02%, tj. o 62.757 zł,
- pomocy społecznej o 3,79%, tj. o 88.104 zł,
- pomocy socjalnej dla uczniów/słuchaczy o 0,95%, tj. o 5.191 zł.

Z kolei spadek wydatków o 3,99%, tj. o kwotę 245.863 zł, odnotowano tylko w systemie świadczeń rodzinnych.

Biorąc z kolei pod uwagę środki finansowe wydatkowane (bez względu na obszary działania) na poszczególne rodzaje wsparcia, to w 2014 r. najwięcej z nich, podobnie jak w 2013 r., przeznaczono na świadczenia pieniężne lub w naturze, które bezpośrednio zasiliły budżety domowe świadczeniobiorców – **aż 9.062.383 zł**, a w dalszej kolejności na:

- składki na ubezpieczenia zdrowotne i emerytalno-rentowe, odprowadzane bezpośrednio do ZUS za uprawnionych świadczeniobiorców - **320.047 zł**,
- zapewnienie całodobowego wsparcia - **321.166 zł**,
- wsparcie usługowe w postaci usług opiekuńczych, specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi i usług asystenta rodziny – **181.858 zł**,
- dowóz posiłków w ramach dożywiania uczniów/wychowanków szkół/przedszkoli **18.000 zł**,
- zorganizowanie Wigilii dla mieszkańców gminy **2.700 zł**.

Bardzo podobne tendencje występowały w 2013 r., odpowiednie dane zawiera tabela nr 2.

Tabela nr 2: Przeznaczenie wydatków ośrodka w 2014 i 2013 r.

ROK	PRZEZNACZENIE WYDATKÓW										RAZEM /w zł/
	Zasilenie budżetów domowych podopiecznych		Składki ZUS odprowadzane za podopiecznych		Zapewnienie całodobowego wsparcia		Zabezpieczenie pomocy usługowej		Inne cele*		
	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	zł	%	
2014	9.062.383	91,48	320.047	3,23	321.166	3,24	181.858	1,84	20.700	0,21	9.906.154
2013	9.277.066	92,96	336.434	3,37	216.160	2,17	129.561	1,30	20.230	0,20	9.979.451

*Dotyczy wydatków na dowóz posiłków do szkół w których nie ma kuchni szkolnych – 18.000 zł i kosztów ww. Wigilii – 2.700 zł.

Z danych w tabeli nr 2 wynika także, że w 2014 r., w porównaniu z 2013 r.:

a/ największy wzrost wydatków nastąpił na zabezpieczenie całodobowego wsparcia (w domach pomocy społecznej i schroniskach/noclegowniach dla bezdomnych) – o kwotę 105.006 zł, tj. o 48,58%, a w dalszej kolejności na:

- zabezpieczenie pomocy usługowej (w tym poprzez opiekunów i asystenta rodziny) - o kwotę 52.296 zł, tj. o 40,36%
- inne cele (dowóz posiłków i Wigilię dla mieszkańców) o kwotę 470 zł, tj. o 2,32%;

b/ zmniejszenie wydatków odnotowano w dwóch kategoriach:

- w opłacaniu składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne uprawnionym świadczeniobiorcom – o kwotę 16.386 zł, tj. o 4,87%,
- zasilenie budżetów domowych podopiecznych (w formie świadczeń pieniężnych i pomocy rzeczowej) – o kwotę 214.683 zł, tj. o 2,31%.

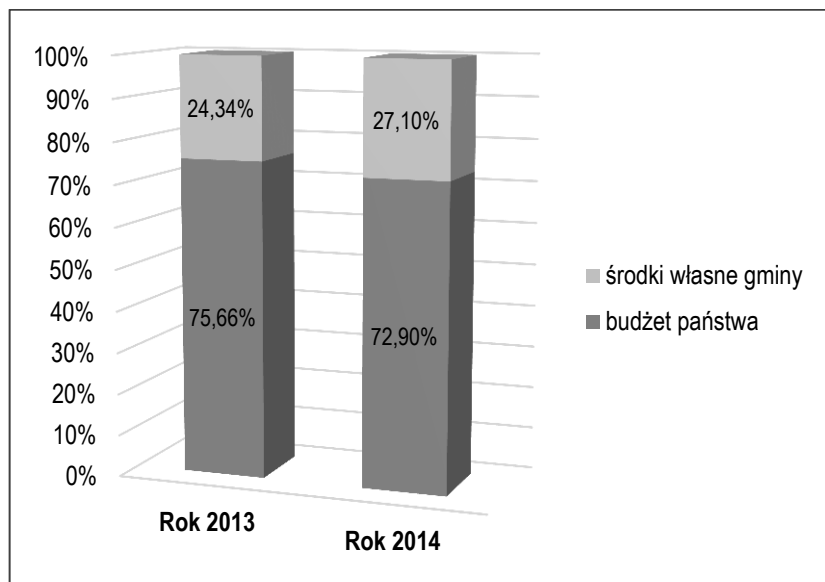
Szczegółowy opis środków wydatkowanych w ramach poszczególnych, powyżej wymienionych kategorii został przedstawiony w kolejnych rozdziałach niniejszego opracowania.

I. WSPIERANIE MIESZKAŃCÓW W RAMACH SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

/opracowała: Kierownik Działu pomocy społecznej mgr Beata Pryba/

W 2014 r. 721 rodzin (tj. 2.313 osób) skorzystało ze wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej. Na zaspokajanie niezbędnych potrzeb tej grupy mieszkańców gminy wydatkowano łącznie **2.415.023 zł** (w 2013 r. 2.326.919 zł), w tym środki z budżetu państwa 1.760.451 zł, tj. 72,90% (w 2013 r. 1.760.465 zł, tj. 75,66%) i środki własne gminy 654.572 zł, tj. 27,10% (w 2013 r. 566.454 zł, tj. 24,34%), co ilustruje poniższy wykres.

Wykres nr 3: Źródła finansowania zrealizowanych w 2014 i 2013 r. zadań w ramach systemu pomocy społecznej

Zdecydowana większość z tych środków, bo 1.918.971 zł, tj. 79,46% zasilą bezpośrednio budżety domowe mieszkańców gminy (w 2013 r. 1.975.655 zł, tj. 84,90%), pozostałe przeznaczone na: zapewnienie wsparcia w placówkach całodobowych - 312.217 zł, tj. 12,93% (w 2013 r. 212.273 zł, tj. 9,12%), sfinansowanie usług - 133.607 zł, tj. 5,53% (w 2013 r. 92.762 zł, tj. 3,99%), opłacenie składek na ubezpieczenie zdrowotne - 32.228 zł, tj. 1,33% (w 2013 r. 28.699 zł, tj. 1,23%) oraz na pokrycie kosztów dowozu posiłków do szkół nie dysponujących kuchnią 18.000 zł, tj. 0,75% (w 2013 r. 17.530 zł, tj. 0,75%).

1. Zadania zlecone gminie przez administrację rządową

W zakresie zadań zleconych, w 2014 r., ośrodek dysponował kwotą w wysokości **25.210 zł** (w 2013 r. 32.026 zł), z której środki zostały przeznaczone na:

- zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla **34 osób** z zaburzeniami psychicznymi, w kwocie **25.000 zł** (w 2013 r. 40 osób, 31.726 zł),
- prowadzenie postępowań w sprawach ustalenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych wobec osób, które nie są objęte powszechnym, obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym, a wymagały pomocy medycznej. W 2014 r. przeprowadzono **6** takich postępowań – ich koszt wyniósł **210 zł** (w 2013 r. 6 osób – 300 zł).

W oparciu o zgromadzone przez pracowników socjalnych informacje, wszystkie ww. osoby uzyskały, zarówno w 2014 r. jak i w 2013 r. świadczenia zdrowotne.

2. Zadania własne gminy

Zadania własne gminy obejmują przede wszystkim pomoc pieniężną, niepieniężną (w tym usługową) oraz pracę socjalną.

Łącznie na realizację tych zadań w 2014 r. GOPS dysponował kwotą 1.212.313 zł (w 2013 r. – 1.086.723 zł), w tym:

- 461.072 zł, tj. 38,03%** – środki własne gminy;

- **751.241 zł**, tj. **61,97%** – dotacje z budżetu państwa.

Z powyższych kwot pomoc pieniężna stanowiła 62,65% wydatków (tj. 759.471 zł), a pomoc niepieniężna 37,35% (tj. 452.842 zł).

2.1. Rodzaje świadczeń

Zasiłki okresowe – wsparcie otrzymały **252** rodziny/osoby na łączną kwotę **323.289 zł**, tj. 316.000 zł środki budżetu państwa, 7.289 zł środki własne (w 2013 r. 289 rodzin na kwotę 370.336 zł, tj. 361.000 zł środki z budżetu państwa, 9.336 zł środki własne gminy). Przeciętnie pomoc przyznawano, tak jak w poprzednim roku, na okres **4** miesięcy, a kwota świadczeń była niższa od ubiegłorocznej i wynosiła średnio po **341 zł** – w tym 333 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a 8 zł środki własne gminy (w 2013 r. po 361 zł, w tym 352 zł stanowiły środki z budżetu państwa, a 9 zł środki własne gminy).

Zasiłki stałe – wypłacono 109 osobom na łączną kwotę **403.013 zł** (w 2013 r. 103 osoby/rodziny, na kwotę 362.570 zł). Miesięczna wysokość świadczenia wynosiła średnio **401 zł** (w 2013 r. 397 zł), a środki finansowe w 100%, podobnie jak w 2013 r., pochodziły z budżetu państwa.

Składki na ubezpieczenie zdrowotne - odprowadzono za 89 osób pobierających zasiłek stały, które nie posiadały prawa do ubezpieczenia z innego tytułu, na kwotę **32.228 zł** (w 2013 r. 77 osób, 28.699 zł), 100% kosztów realizacji tego zadania stanowiły środki z budżetu państwa.

Zasiłki celowe – pomocy, ze środków własnych gminy, udzielono **47** rodzinom, łącznie na kwotę **12.301 zł** (w 2013 r. 41 rodzinom na kwotę 28.523 zł), na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, w tym głównie na opał – 6.790 zł i zakup leków – 2.542 zł. Ponadto, m.in., na: zakup odzieży – 750 zł, uregulowanie bieżących opłat – 656 zł, czy żywność – 300 zł.

Specjalne zasiłki celowe – skierowano do **54** osób/rodzin, łącznie w wysokości **20.368 zł** (w 2013 r. 57 osób/rodzin na kwotę 19.086 zł). Zasiłki przyznawano, ze środków własnych gminy, gdy stwierdzono występowanie szczególnie trudnej sytuacji życiowej, a faktyczny dochód osoby/rodziny przekraczał ustawowe kryterium. W 2014 r. zasiłki przeznaczone były głównie na: zabezpieczenie opału – 13.865 zł, zakup leków i wydatki związane z leczeniem – 2.940 zł, żywność (w tym dożywianie dzieci) – 1.772 zł, dofinansowanie do bieżących opłat – 840 zł.

Zasiłki celowe na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego – pomocy, ze środków własnych gminy, udzielono **1** rodzinie, na kwotę **500 zł** (w 2013 r. – 2 rodzinom na kwotę 4.500 zł). Jest to świadczenie o szczególnym charakterze, przyznawane w wyjątkowych, losowych sytuacjach, tj. takich, które są nieprzewidywalne, niezależne od woli człowieka i nie do uniknięcia, mimo zachowania należytej staranności, np.: doznanie szkody w wyniku pożaru, utrata środków do życia w związku z kradzieżą.

Usługi opiekuńcze – przyznano **16** osobom, koszt ich realizacji – w 100% pokrywany ze środków własnych gminy – wyniósł **108.397 zł** (w 2013 r. 16 osób, 60.736 zł). Usługami objęto przede wszystkim osoby samotne, które z powodu wieku lub choroby wymagają opieki osób innych. Pomoc ta polega na zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (zakup żywności, przygotowywanie posiłków, mycie, sprząatanie, pranie, pielęgnację – adekwatnie do wskazań lekarza oraz zapewnienie kontaktów z otoczeniem) i realizują ją zatrudniane w formie umowy o pracę lub umowy zlecenia opiekunki.

Pokrycie kosztów pobytu w domu pomocy społecznej – to instytucjonalny rodzaj pomocy, w 100% finansowanej ze środków własnych gminy – przeznaczonej dla osób wymagających całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności. W 2014 r. pobyt **13** podopiecznych w tych placówkach obciążył budżet GOPS na kwotę **294.352 zł** (w 2013 r. 10 osób, koszt 199.325 zł).

Zwiększenie wydatków na ten cel rejestrujemy corocznie, co wynika z rosnącego zapotrzebowania na ten rodzaj wsparcia, a także z faktu, iż każdego roku wzrasta średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej, i tak np.: w 2013 r. koszt pobytu mieszkańca np. w DPS w Chojnicach wynosił 3.019 zł, a w 2014 r. już 3.176 zł.

Schronienie – wsparcie to polega na zapewnieniu tymczasowego miejsca w noclegowniach, schroniskach, domach dla bezdomnych i innych placówkach do tego przeznaczonych. W 2014 r. **11** osób skorzystało z takiej pomocy, a koszt tego zadania, w 100% pokrywany ze środków własnych gminy, wyniósł **17.865 zł** (w 2013 r. 6 osób, 12.948 zł).

2.2. Praca socjalna

Zgodnie z definicją ustawową jest to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna jest procesem, który ma na

celu wywołanie pożądaných zmian w funkcjonowaniu klienta, wzmocnienie go i doprowadzenie do samodzielności. Powinna być podejmowana w sposób zorganizowany i opierać się na dokładnej diagnozie sytuacji rodziny. Jest to forma pomocy, która nie stanowi obciążenia dla budżetu i jest najbardziej pożądanym wsparciem dla rodziny/osoby. Świadczona jest bez względu na posiadany dochód i bez konieczności przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego, a jej forma powinna być dostosowana do indywidualnych potrzeb, problemów z jakimi boryka się klient oraz jego możliwości. Praca socjalna może przybierać postać poradnictwa, polegać na wyjaśnianiu i informowaniu o uprawnieniach, obowiązkach, dostępnych formach wsparcia, pomocy w załatwianiu spraw np. urzędowych, czy reprezentowaniu interesów klienta, wspieraniu emocjonalnym, wartościującym.

W 2014 r. pracą socjalną objęto blisko 40% spośród wszystkich ubiegających się o wsparcie ośrodka mieszkańców gminy, tj. 280 rodzin (854 osoby), w tym wyłącznie pracą socjalną 107 środowisk, tj. 287 osób (w 2013 r. 33%, 277 rodzin). Najczęściej działania pracowników polegały na: reprezentowaniu interesu podopiecznego (rodziny) w różnych instytucjach – 13,29%, przeciwdziałaniu uzależnieniom, np. motywowaniu do podejmowania terapii – 13,08%, interwencjach i poradach w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 9,28%, motywowaniu do podjęcia zatrudnienia – 7,38%, poradnictwie w kwestiach mieszkaniowych – 6,54%. Szczegółowy wykaz działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej zawiera **załącznik nr 1**.

W niektórych sytuacjach prowadzenie pracy socjalnej może odbywać się z wykorzystaniem narzędzia jakim jest kontrakt socjalny, czyli pisemnej umowy zawieranej pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o pomoc, określającej sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby (rodziny) oraz wzajemne zobowiązania i uprawnienia stron w ramach podejmowanych działań. W kontrakcie dokonuje się krótkiej oceny sytuacji życiowej klienta i wytycza się w związku z tą sytuacją określone cele, które mają zostać osiągnięte w uzgodnionym terminie poprzez podejmowanie konkretnych działań.

Niedotrzymanie przez klienta ustaleń zawartych w kontrakcie, jak i odmowa jego zawarcia oznacza brak chęci współdziałania w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej i może stanowić, zgodnie z zapisem ustawowym, podstawę do odmowy świadczenia, uchylenia decyzji o przyznanej pomocy lub ograniczenia świadczeń z systemu pomocy społecznej.

W 2014 r. zawarto 76 kontraktów socjalnych, z tego: 51 zakończyło się sukcesem, w 22 nie osiągnięto wyznaczonego celu, 3 kontrakty nadal są realizowane. Najczęściej dotyczyły poszukiwania pracy i zdobywania przez klientów nowych kwalifikacji zawodowych – 25% wszystkich kontraktów, podejmowania leczenia uzależnienia od alkoholu i utrzymywania abstynencji – 23,68%, regulowania opłat mieszkaniowych i nabycia uprawnień do dodatku mieszkaniowego – 17,10%.

3. Dominujące problemy podopiecznych

Pomoc społeczna adresowana jest do osób lub rodzin, które nie są w stanie samodzielnie przezwyciężyć swoich trudnych sytuacji życiowych. Zasadniczo, aby nabyć prawo do świadczeń, faktyczny dochód nie może przekroczyć ustawowego kryterium² oraz wymagane jest stwierdzenie, że osoba/rodzina znajduje się w trudnej sytuacji m.in. z powodu: ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego (zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych), braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, alkoholizmu³ lub narkomanii, zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Najczęściej przyczyną trudnej sytuacji życiowej jest występowanie kilku – ściśle ze sobą powiązanych – z wyżej wymienionych kategorii, albowiem zazwyczaj bezrobocie generuje ubóstwo, a ono z kolei często prowadzi do chorób, bezradności, uzależnień czy też bezdomności. Wśród powodów udzielania wsparcia mieszkańcom gm. Chojnice, co przedstawia **załącznik nr 2**, najczęściej występowało ubóstwo – 57,14% (w 2013 r. – 60,19%), w dalszej kolejności: bezrobocie – 50,90% (w 2013 r. – 55,01%), niepełnosprawność –

²Na dzień 31.12.2014 r. ustawowe kryterium dochodowe wynosiło: 542 zł na osobę samotnie gospodarującą i 456 zł na osobę w rodzinie, jednakże w przypadku posiadania uprawnień do świadczeń realizowanych w ramach rządowego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – kryterium wynosiło 813 zł w przypadku osób samotnie gospodarujących i 684 zł na osobę w rodzinie.

³Alkoholizm może stanowić powód (przyczynę) przyznania pomocy wyłącznie w przypadkach stwierdzenia przez lekarza – diagnoza, rozpoznanie – choroby alkoholowej.

36,48% (w 2013 r. – 34,74%), bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych – 29,82% (w 2013 r. – 38,48%), długotrwała choroba – 9,99%, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności – 9,29%, przemoc w rodzinie – 4,44%, alkoholizm – 3,88%, bezdomność – 1,66%, trudności po opuszczeniu zakładu karnego – 1,25%, zdarzenie losowe – 0,14%.

Blżej zostaną scharakteryzowane te negatywne zjawiska, które zdecydowanie dominują wśród klientów ośrodka, tj. ubóstwo, bezrobocie oraz niepełnosprawność.

Ubóstwo

Z danych zawartych we wprowadzeniu do niniejszego opracowania wynika, że pomocą społeczną w 2014 r., objętych było 721 rodzin (2.313 osób), tj. 12,84% z ogółu ludności zamieszkałej na terenie gminy. I tak, na 34 sołectwa, 20 posiadało wskaźnik [tj. liczba osób w sołectwie korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej w stosunku do ogółu ludności sołectwa] wyższy od przeciętnego (tj. ponad 12,84%), w tym najwyższy – w Doręgowicach (31,02%), Ciechocinie (26,24%) i Nowym Dworze - Cołdankach (22,61%). Wskaźnik niższy od przeciętnego (tj. poniżej 12,84%) posiadało 14 sołectw, w tym najniższy zarejestrowano w sołectwach: Topole (0,90%), Klawkowo (3,73%), Nowe Ostrowite (4,92%) oraz Pawłówko (4,95%).

W 2013 r. pomocą społeczną objętych było 829 rodzin, tj. 15,32% ogółu osób zamieszkujących na terenie gm. Chojnice. W roku tym 18 sołectw posiadało wskaźnik wyższy od przeciętnego (tj. ponad 15,32%), w tym najwyższy – w sołectwie Doręgowice (31,56%), w sołectwie Ciechocin (30,45%), sołectwie Klosnowo (24,86%), sołectwie Nowy Dwór – Cołdanki (21,90%) i sołectwie Swornegacie (21,29%). Z kolei wskaźnik niższy od przeciętnego w gminie (tj. poniżej 15,32%) posiadało 16 sołectw, w tym najniższy zarejestrowano w sołectwach: Topole (2,71%), Klawkowo (5,15%) oraz Charzykowy (6,80%).

Wzrost liczby podopiecznych w 2014 r., w porównaniu z 2013 r., wystąpił w 5 sołectwach (w 2013 r. – 20 sołectwach) i kształtował się na poziomie od 0,04% do 7,86%, a ich spadek w 29 sołectwach (w 2013 r. – 14 sołectwach) – od 0,54% do 9,89%.

Statystycznie największą, ponad 50%, dynamikę spadku liczby podopiecznych w 2014 r. odnotowano w 3 sołectwach: Topole (66,91%), Powalki (60,30%) i Nowe Ostrowite (57,93%). Z kolei największą dynamikę wzrostu liczby podopiecznych zarejestrowano w sołectwie Kopernica (72,62%).

Wykaz liczby świadczeniobiorców ośrodka w poszczególnych sołectwach gm. Chojnice w latach 2014 i 2013 zawiera **załącznik nr 3**.

Bezrobocie

W 2014 roku, w porównaniu z rokiem 2013, obserwuje się dalszy spadek liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chojnicach (PUP), zarówno w gminie Chojnice, jak i w całym powiecie chojnickim. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim wg stanu na dzień 31.12.2014 r. wynosiła 17%, podczas gdy w 2013 r. – 19,6%. Dla porównania – stopa bezrobocia w województwie pomorskim wynosiła 11,3%, Polsce – 11,5% (w 2013 r. – odpowiednio 13,3% i 13,4%).

Na dzień 31 grudnia 2014 r. w PUP zarejestrowanych było 1.239 mieszkańców gminy, w tym 685, tj. 55,29% stanowiły kobiety (na dzień 31.12.2013 r. - 1.523 mieszkańców, w tym 837 kobiet, tj.: 54,96%), z czego aż 1.118 osób, tj.: 90,23% nie posiadało prawa do zasiłku dla bezrobotnych (w 2013 r. 1.256 osób, tj. 82,47%). Właśnie te osoby najczęściej ubiegają się o otrzymanie wsparcia z funduszu pomocy społecznej.

W 2014 r., w ośrodku, odnotowano 472 osoby bezrobotne, w tym 257 kobiet, tj. 54,45% – funkcjonowały one w 367 rodzinach/gospodarstwach domowych (w 2013 r. 641 osób w 456 rodzinach).

Wśród bezrobotnych mieszkańców naszej gminy, tak jak w roku 2013, w PUP najliczniej reprezentowana jest grupa wiekowa od 25 do 34 r.ż., z kolei w ośrodku grupa od 35 do 44 r.ż.

Biorąc pod uwagę wykształcenie, tak jak w latach ubiegłych, zarówno w PUP, jak i wśród podopiecznych ośrodka najliczniejszą grupę stanowią absolwenci zasadniczej szkoły zawodowej, następnie wśród klientów ośrodka – absolwenci gimnazjum, szkoły średniej i wyższej natomiast w PUP kolejno: osoby z wykształceniem średnim, gimnazjalnym i wyższym.

Na szczególną uwagę zasługuje problem czasu pozostawania bez pracy. Największą grupę bezrobotnych mieszkańców gminy Chojnice w PUP stanowią osoby, których czas pozostawania bez pracy jest krótszy niż 12 m-cy, następną pod względem liczebności jest grupa osób pozostających bez pracy powyżej 24 m-cy, najmniejsza natomiast grupa to osoby bezrobotne przez okres od 12 do 24 m-cy. Wśród bezrobotnych podopiecznych ośrodka relacja ta przedstawiała się następująco: najliczniejsza grupa to osoby pozostające bez pracy dłużej niż 24 m-ce, następnie w okresie krótszym niż 12 m-cy i w przedziale czasowym od 12 do 24 m-cy.

Struktury osób bezrobotnych według wyżej omawianych kryteriów ilustrują wykresy zawarte w **załącznikach nr od 4 do 6**.

Niepełnosprawność

Z analizy danych ośrodka wynika, że jest to trzeci, ze względu na częstotliwość występowania w gminie Chojnice, powód udzielania pomocy. W 2014 r. ze wsparcia z systemu pomocy społecznej korzystały 263 rodziny z przynajmniej jedną osobą niepełnosprawną, tj. aż 36,48% z ogółu rodzin będących pod opieką ośrodka (w 2013 r. – 288 rodzin, tj. 34,74%).

Wśród klientów tut. ośrodka w 2014 r. zarejestrowane były 344 dorosłe osoby niepełnosprawne oraz 78 dzieci (w 2013 r. – 332 *dorosłe osoby niepełnosprawne i 87 dzieci*), w tym orzeczenie o niepełnosprawności aktualne na dzień 31.12.2014 r. posiadało 337 dorosłych osób niepełnosprawnych i 75 dzieci. Zaznaczyć należy, że wsparcie z systemu pomocy społecznej, dla tej grupy osób, odbywa się na ogólnych zasadach, tzn. po dokonaniu oceny indywidualnego przypadku i tylko wtedy, gdy osoba ubiegająca się o pomoc wyczerpała wszystkie własne zasoby, możliwości czy uprawnienia z innych systemów – pomoc nie przysługuje tylko przez sam fakt legitymowania się orzeczeniem o niepełnosprawności.

Na szczeblu gminy pomoc dla tej grupy osób posiada przeważnie charakter wsparcia finansowego – poprzez przyznawanie różnego rodzaju zasiłków. W mniejszym wymiarze, choć z roku na rok, wielkość ta wykazuje tendencje rosnące, osobom niepełnosprawnym świadczone są usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi, a także kieruje się takie osoby do domów pomocy społecznej. Poza tym, pracownicy socjalni świadczą pomoc w postaci pracy socjalnej, i poradnictwa w zakresie dostępnej na rynku oferty skierowanej do osób niepełnosprawnych, tj.: programy celowe PFRON, projekty realizowane przez organizacje pozarządowe, itp.

II. POMOC UDZIELANA W RAMACH SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

W 2014 roku tut. ośrodek kontynuował realizację zadań wynikających z „Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013–2015”, zwanego dalej **Programem**, o którym mowa w rozdziale III. 4.2.

Koszt realizacji Programu w 2014 r., wyniósł ogółem 57.200 zł, w tym:

- 31.288 zł (tj. 54,70%) stanowiły środki własne gminy, z których 21.839 zł przeznaczono na zatrudnienie asystenta rodziny, 8.949 zł na pokrycie kosztów pobytu 7 dzieci w pieczy zastępczej oraz 500 zł na zakup materiałów niezbędnych asystentowi rodziny do pracy z rodzinami;
- 25.912 zł (tj. 45,30%), kwota pozyskana z budżetu państwa na pokrycie kosztów zatrudnienia asystenta, w ramach „Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”, o którym mowa w rozdziale III. 3. niniejszego opracowania.

Dla porównania w 2013 r. łączne koszty wyniosły 51.863,19 zł, w tym: 22.682,56 zł stanowiły środki własne gminy (18.334,79 zł – zatrudnienie asystenta, 3.886,56 zł – pobyt dzieci w pieczy zastępczej, 320,27 zł na zatrudnienie opiekunki świadczącej usługi dla rodzin z dziećmi oraz 140,94 zł na zakup materiałów niezbędnych asystentowi rodziny przy wykonywaniu pracy z rodziną), a kwotę w wysokości 29.180,63 zł pozyskano ze źródeł zewnętrznych (18.003 zł z resortowego programu wspierania rodziny, 5.880,08 zł w ramach projektu systemowego „Moja przyszłość – aktywność” współfinansowanego przez Unię Europejską, 5.297,55 zł ze środków PUP w Chojnicach).

Zgodnie z zapisami w Programie rodzinom zamieszkującym na terenie gminy Chojnice udzielano wsparcia, w szczególności, w formie:

- pracy socjalnej polegającej na motywowaniu rodziców do udziału w różnego rodzaju warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze i społeczne,
- zapewnienia dostępu do specjalistycznego poradnictwa i usług,
- poradnictwa w kwestii przysługujących uprawnień,
- usług asystenta rodziny rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

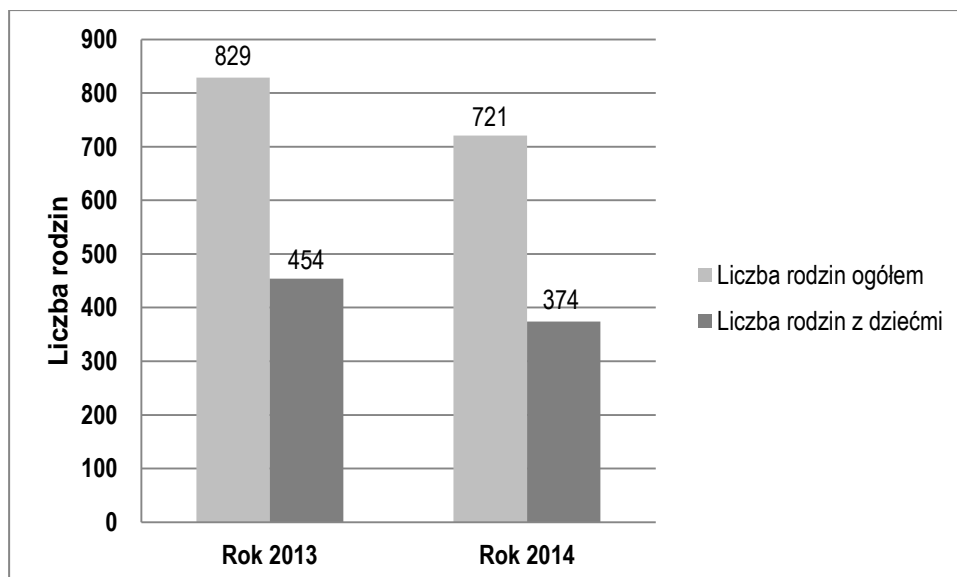
Ponadto, współfinansowano pobyt dzieci w pieczy zastępczej (rodziny zastępcze, domy dziecka, itp.).

Roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny – stanowiące **załącznik nr 7** do niniejszego opracowania – zawiera szczegółowe dane wynikające z monitoringu działań podejmowanych na rzecz wspierania rodzin w gminie Chojnice. Natomiast poniżej zostały szerzej opisane wybrane działania.

1. Praca na rzecz rodzin z dziećmi – asystent rodziny

Rodziny z dziećmi, których udział w ogólnej liczbie rodzin korzystających z pomocy społecznej przedstawia poniższy wykres, znajdują się w centrum zainteresowania realizatorów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Wykres nr 4: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2013-2014

W przeciwieństwie do ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, w ramach których rodziny z dziećmi znajdujące się w trudnej sytuacji materialnej obejmowane są różnymi formami wsparcia finansowego i rzeczowego, czy usługowego – ww. ustawa o wspieraniu rodziny koncentruje się na działaniach pozafinansowych skierowanych do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Jak wynika z informacji przedstawionej w poprzednim rozdziale niniejszego opracowania, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego jest jednym z głównych powodów (znajduje się bowiem na czwartym miejscu) przyznawania wsparcia z systemu pomocy społecznej.

Dane liczbowe dotyczące problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w rodzinach wielodzietnych i niepełnych przedstawia tabela nr 3.

Tabela nr 3: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego

Rodziny	2014 rok			2013 rok		
	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin z problemem bezradności	%	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin z problemem bezradności	%
OGÓLEM	721	215	29,82	829	319	38,48
W TYM:						
WIELODZIETNE	161	121	75,16	186	155	83,33
NIEPEŁNE	84	82	97,62	94	92	97,87

Na podstawie danych zawartych w tabeli można stwierdzić, że w 2014 r. zmniejszył się odsetek rodzin z problemem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zmniejszyły się liczby rodzin wielodzietnych i niepełnych korzystających z systemu pomocy społecznej i jednocześnie zmniejszył się odsetek wielodzietnych rodzin z problemem ww. bezradności.

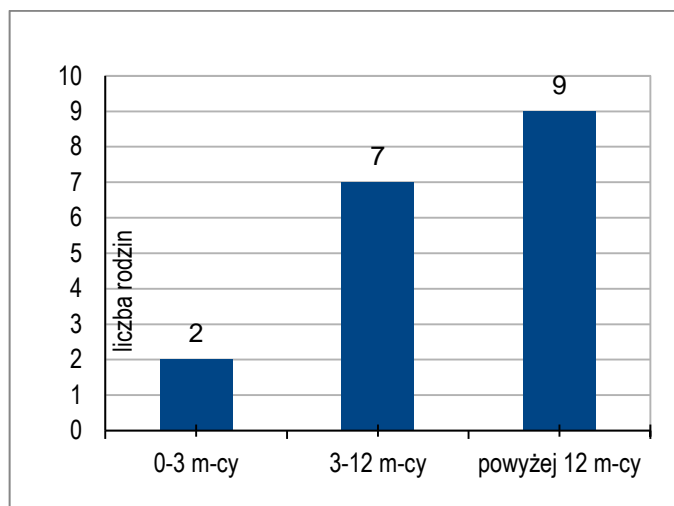
Niemniej, liczba rodzin z bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jest nadal duża.

Należy pamiętać, że przyczyny tej „bezradności” są bardzo różne, m.in., brak lub niewystarczające umiejętności społeczne i zawodowe, brak lub niedostateczne umiejętności wychowawcze, brak nawyków skutecznego działania, a także bardzo często do bezradności prowadzi wystąpienie kilku niekorzystnych okoliczności, takich jak np. choroba, niepełnosprawność, uzależnienie, bezrobocie członka rodziny.

To właśnie te rodziny, zwane również wieloproblemowymi, wymagają przede wszystkim pogłębionej pracy socjalnej i zapewnienia dodatkowego wsparcia, w tym specjalistycznego poradnictwa i usług asystenta rodziny.

W 2014 r. wsparcie w formie usług asystenta rodziny zapewniono 18 rodzinom, w których wychowywało się 66-ro dzieci (w 2013 r. 21 rodzin, 83 dzieci). W roku tym, w tut. ośrodku był zatrudniony 1 asystent w zadaniowym systemie czasu pracy, który pracował średnio z 11 rodzinami miesięcznie. Przeciętny czas pracy asystenta z 1 rodziną w 2014 r. wynosił 7 miesięcy. Natomiast z 9 rodzinami, z ww. 18, praca asystenta trwała już ponad 12 miesięcy.

Wykres nr 5: Czas pracy asystenta z rodziną

W 2014 roku współpracę z asystentem zakończyło 7 rodzin (w 2013 r. 11), w tym: 3 ze względu na osiągnięcie zaplanowanych celów, 2 z powodu braku efektów prowadzonej pracy (w 1 przypadku doszło do umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, 1 rodzina „rozpadła się”), 1 rodzina wyprowadziła się z terenu gminy, 1 zrezygnowała z pomocy, jednak nadal sytuacja dzieci jest monitorowana.

Tabela nr 4: Powody zakończenia współpracy asystenta rodziny z rodzinami

	Powody zakończenia współpracy			
	Osiągnięcie celów	Brak efektów	Rezygnacja rodziny	Zmiana miejsca zamieszkania rodziny
Liczba rodzin	3	2	1	1

Efekty realizacji działań w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swych funkcji są zróżnicowane i należy podchodzić do ich oceny indywidualnie. Ogólnie rzecz ujmując można zauważyć poprawę funkcjonowania tych rodzin w obszarach, co do których, do chwili objęcia wsparciem, pojawiały się zastrzeżenia. Jest to „zasługa” wieloaspektowego podejścia do problemów konkretnej rodziny, współpracy kilku podmiotów przy ich rozwiązywaniu, „poświęcenia” większej uwagi, wypracowania planu pracy i konsekwentnego realizowania go. Z naszego doświadczenia wynika, że mimo zakończenia pracy w środowisku, z którym pracował asystent rodziny, niejednokrotnie udało się doprowadzić do sytuacji, w której rodziny kontynuują rozpoczęte działania np. uczęszczają na zajęcia o charakterze edukacyjnym czy terapeutycznym, utrzymują współpracę z lekarzem itp. Zauważana jest ponadto istotna poprawa w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, sprawowania opieki nad dziećmi, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem oraz wzrost świadomości swoich praw i obowiązków. Jednocześnie poprawiają się relacje klientów objętych wsparciem asystenta rodziny z pracownikami ośrodka - klienci są zmotywowani do podejmowania działań mających na celu poprawę trudnej sytuacji.

2. Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej

Umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu w sytuacji, gdy rodzice nie są w stanie zapewnić mu opieki i wychowania.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, od 2012 r., w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go w pieczy po raz pierwszy, ponosi wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości 10% ww. kosztów w pierwszym roku pobytu dziecka, 30% w drugim roku, natomiast w trzecim i kolejnych latach finansuje 50% wydatków. Zobowiązania gminy z tego tytułu z roku na rok systematycznie wzrastają, ponieważ w miarę upływu czasu, zgodnie z ustawą, utrzymanie dzieci drożeje, ponadto rośnie liczba dzieci odebranych rodzicom biologicznym.

W 2014 r. 7-ro dzieci z terenu gminy Chojnice przebywało w pieczy zastępczej. W roku tym jedno dziecko zostało odebrane biologicznej matce, ale troje innych dzieci opuściło rodziny zastępcze (1 osiągnęło pełnoletność i usamodzielniało się, 1 trafiło pod opiekę dalszych krewnych, rodzina zastępcza 1 dziecka została rozwiązana w związku z uzyskaniem pełnoletności przez jego matkę biologiczną). Na dzień 31 grudnia tut. ośrodek regulował należność w ustawowej wysokości za pobyt w pieczy zastępczej 4 dzieci: 10% wydatków za 2 dzieci, 30% ww. kosztów za 1 dziecko oraz w wysokości 50% za 1 dziecko. Wszystkie wydatki dotyczyły pobytu dzieci w rodzinach zastępczych.

Tabela nr 5: Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej

ROK	LICZBA DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PIECZY	KWOTA PONOSZONEJ PRZEZ GMINĘ ODPLATNOŚCI
2013	4	3.887 zł
2014	7	8.949 zł

III. REALIZACJA RZĄDOWYCH I GMINNYCH PROGRAMÓW POMOCOWYCH W RAMACH SYSTEMÓW POMOCY SPOŁECZNEJ I WSPIERANIA RODZINY

Programy te mają na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

W 2014 roku w ośrodku realizowano 5 takich programów, w tym 3 rządowe i 2 gminne, łącznie na ten cel wydatkowano 1.234.700 zł, w tym 1.009.912 zł pochodziło z budżetu państwa, a 224.788 zł ze środków własnych gminy. Kwoty wydatkowane w ramach poszczególnych programów są rozliczane łącznie z pozostałymi wydatkami, o których mowa w rozdziałach I i II.

1. Rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne

Założeniem Programu było udzielenie dodatkowego wsparcia finansowego osobom pobierającym świadczenie pielęgnacyjne, tj. matce lub ojcu bądź faktycznemu opiekunowi dziecka, rodzinie zastępczej spokrewnionej, a także osobom, na których spoczywa obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują oni lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, której niepełnosprawność powstała do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku życia.

Opiekunowie osób niepełnosprawnych posiadający prawo do ww. świadczenia otrzymali wsparcie w wysokości po 200 zł miesięcznie. Z tej formy pomocy skorzystały 122 osoby (w 2013 r. – 106 osób), łącznie na ten cel wydatkowano 234.000 zł (w 2013 r. – 175.400 zł) – wszystkie środki pochodziły z budżetu państwa,

2. Rządowy program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Od 1 stycznia 2014 r. realizowana jest druga edycja tego programu, którego strategicznym celem jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach lub znajdujących się w trudnej sytuacji, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów z terenów objętych wysokim poziomem bezrobocia i ze środowisk wiejskich oraz osób dorosłych, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, chorych i/lub osób niepełnosprawnych.

Program jest elementem polityki społecznej państwa w zakresie:

- wsparcia finansowego gmin w wypełnianiu zadań własnych o charakterze obowiązkowym,
- poprawy poziomu życia rodzin o niskich dochodach,
- poprawy stanu zdrowia dzieci i młodzieży,
- kształtowania właściwych nawyków żywieniowych.

Koszt realizacji Programu w 2014 r. wyniósł 934.033 zł, w tym dotacja z budżetu państwa 750.000 zł, tj. 80,3% i środki własne gminy 184.033 zł, tj. 19,7%. W ramach tych środków wsparcie otrzymało łącznie 1.910 osób (w 2013 r. 1.032.770 zł, 2.343 osoby), a realizowane ono było w formie:

- a/ **zasiłku celowego na zakup żywności i/lub pomoc rzeczową w postaci produktów żywnościowych**
- z tego wsparcia, w 2014 r., skorzystało 1.731 osób (w 2013 r. 2.111 osoby), w tym świadczenie pieniężne otrzymało 1.549 podopiecznych (w 2013 r. 1.941 osoby), a świadczenie rzeczowe 182 osoby (w 2013 r. 170 osób),
 - łącznie na ten cel wydatkowano kwotę **811.133 zł** (w 2013 r. 878.331 zł), a pojedyncza rodzina otrzymała pomoc o wartości – średnio – po 319 zł przez 6 miesięcy 2014 r. (w 2013 r. – 247 zł przez 6 miesięcy);
- b/ **dożywiania dzieci w szkołach i w przedszkolach**
- dożywianiem, w 2014 r., objęto 570 dzieci i młodzieży – uczniów szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych, a także wychowanków przedszkoli, łącznie na ten cel wydatkowano 104.900 zł (w 2013 r. 830 dzieci, 136.909 zł),
 - z ogólnej liczby dzieci dożywianych, 487 (w 2013 r. 725 dzieci) spożywało posiłki w placówkach znajdujących się na terenie gminy Chojnice, natomiast 83 (w 2013 r. 105 dzieci) na terenie miasta Chojnice i innych miast. Koszt tego zadania w podziale na placówki gminne i miejskie wyniósł odpowiednio 75.251 zł oraz 29.649 zł (w 2013 r. 101.142 i 35.767 zł);
- c/ **dotacji dla gminnych placówek oświatowych**
- przeznaczona ona została na dowóz posiłków do szkół, które nie posiadają odpowiedniej bazy (w Kłodawie, Silnie i w Sławęcinnie). Łącznie wydatkowano 18.000 zł (w 2013 r. 17.530 zł),
 - w roku 2014, tak jak i 2013, w odróżnieniu od lat ubiegłych, nie było możliwości przeznaczenia środków na doposażenie kuchni/stołówek szkolnych.

3. Resortowy program wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej na rok 2014 – asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej

Głównym celem i założeniem Programu jest stymulowanie podejmowania przez samorzady terytorialne odpowiednich szczebli takich działań, które będą służyły wsparciu rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, które umożliwiłyby zatrzymanie w rodzinie dzieci zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej lub powrót do rodziny dzieci umieszczonych wcześniej w pieczy zastępczej.

W ramach programu pozyskano, z budżetu państwa, dofinansowanie do kosztów zatrudnienia asystenta rodziny, o czym mowa w rozdziale II.1. niniejszej informacji, w wysokości **25.912 zł**, co pozwoliło na objęcie jego usługami dodatkowo 7 rodzin.

4. Programy gminne:

4.1. Osłonowy w zakresie dożywiania na lata 2014-2020 „Posiłek dla dzieci i młodzieży”

Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży poprzez umożliwienie – w szczególnie uzasadnionych przypadkach – wychowankom przedszkola oraz uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej, bezpłatne spożycie posiłku wówczas, gdy zgłoszą oni, do dyrektora placówki, chęć jego zjedzenia – udzielenie takiego wsparcia nie wymaga ustalania sytuacji rodziny w drodze rodzinnego wywiadu środowiskowego i wydania decyzji administracyjnej. Ze wsparcia na tych zasadach może skorzystać nie więcej niż 20% z ogólnej liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach oraz w przedszkolach, którym prawo do spożywania posiłku przyznano na podstawie decyzji administracyjnej.

W 2014 r. z pomocy w ramach programu skorzystało 109 dzieci, tj. 19,15% z ogólnej liczby dożywianej w placówkach populacji - łącznie na ten cel wydatkowano 9.467 zł.

4.2. Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015

Program ten został ustanowiony Uchwałą Nr XXXVI/440/2013 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 20 września 2013 r.) w oparciu o art. 176 Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,

zgodnie z którym gminy poprzez swoje jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej, tworzą, a następnie realizują 3-letnie programy wspierania rodziny.

Program nastawiony jest w głównej mierze na rozwiązywanie sytuacji problemowych, kiedy, w związku z występującymi w rodzinie dysfunkcjami i trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych dziecko pozbawione jest możliwości właściwego rozwoju. Celem programu jest stworzenie takiego systemu wsparcia, który pozwoliłby:

- rodzinie przeżywającej trudności powrót do prawidłowego funkcjonowania oraz pełnienia ról opiekuńczej i wychowawczej, a tym samym zapobiegający umieszczeniu dzieci w instytucjach pieczy zastępczej,
- w przypadku kiedy dziecko już umieszczono w pieczy zastępczej, na powrót dziecka do biologicznej rodziny.

Koszt realizacji Programu w 2014 r., wyniósł ogółem 57.200 zł, (w 2013 r. 51.863,19 zł), w tym:

- 31.288 zł (tj. 54,7%) stanowiły środki własne gminy (w 2013 r. 22.682,56 zł),
- 25.912 zł (tj. 45,3%), kwota pozyskana z budżetu państwa (w 2013 r. 18.003 zł oraz środki w wysokości 11.177,63 zł otrzymane w ramach projektu „Moja przyszłość – aktywność” i PUP w Chojnicach).

Szczegółowe informacje na temat realizacji programu zawarte są w rozdziale II i załączniku nr 7.

IV. DODATKOWE ZADANIA REALIZOWANE PRZEZ OŚRODEK

1. Pomoc z Banku Żywności w Chojnicach i z innych źródeł

W 2014 r. – podobnie jak w latach poprzednich – podopieczni, za pośrednictwem ośrodka, otrzymali wsparcie od wielu instytucji, stowarzyszeń, fundacji oraz osób prywatnych, była to pomoc w postaci:

- produktów spożywczych – przekazanych przez Stowarzyszenie „Bank Żywności w Chojnicach” dla 521 rodzin, a także gminnych szkół – z przeznaczeniem na żywienie dzieci – o łącznej wartości 70.215 zł (w 2013 r. 217.785,80 zł). W 2014 r. do odbiorców trafiła mniejsza, w porównaniu do 2013 r., ilość towaru, co spowodowane było tym, że zakończył się w 2013 r. unijny program PEAD („Dostarczanie Żywności dla Najuboższej Ludności Unii Europejskiej”).

Indeks zwrotu, tj. wartość otrzymywanych towarów w stosunku do poniesionych kosztów – łącznie w wysokości 11.147,16 zł (w tym: składki członkowskie – 9.144 zł, opłata za wynajem magazynu – 1.517,52 zł, opłata za utrzymanie czystości wokół magazynu – 485,64 zł) niższy był od ubiegłorocznego i wyniósł 6,30 (w 2013 r.- 19,93).

Uwaga: W latach 2004 - 2012 indeks zwrotu kształtował się na poziomie od 5,14 do 26,20;

- kolonii letnich organizowanych przez Kuratorium Oświaty w Gdańsku, za pośrednictwem Starostwa Powiatowego w Chojnicach 25-ro dzieci pochodzących z rodzin o niskich dochodach wyjechało na dwutygodniowy odpoczynek do Orkusza k/ Prabut;
- upominków dla najmłodszych mieszkańców gminy w postaci pluszowych zabawek - ok. 800 sztuk, zebranych z okazji Świąt Bożego Narodzenia, dzięki inicjatywie dyrektora Powiatowej Bursy dla Młodzieży Szkolnej w Chojnicach, Pana Jana Bruskiego oraz prezes chojnickiego koła TPD, Pani Reginy Szymańskiej;
- różnych używanych, a także nowych artykułów, tj.: odzież, obuwie, pościel, ręczniki czy zabawki przekazanych przez wielu indywidualnych, anonimowych ofiarodawców, których dary nie podlegają ewidencji – trudno zatem dokładnie określić np. ich wartość.

2. Spotkanie Wigilijne dla osób starszych samotnych

W grudniu 2014 r. – podobnie jak w latach ubiegłych – odbyło się Spotkanie wigilijne z władzami gminy, które stanowiło okazję do wspólnego przeżywania wyjątkowego nastroju Świąt. Pracownicy socjalni przygotowali poczęstunek dla 40 swoich wyjątkowych podopiecznych. Świąteczną biesiadę przy kawie, herbacie, słodkościach i owocach uświetnił występ zespołu „Pawłowianie”, który zaprezentował najpiękniejsze tradycyjne kolędy.

Wszyscy przybyli zostali obdarowani paczkami żywnościowymi, natomiast tym z zaproszonych, którzy nie mogli dotrzeć na spotkanie, pracownicy socjalni dostarczyli paczki do ich domów. Łącznie na ten cel, tak jak i w roku poprzednim, wydatkowano **2.700 zł**.

3. Pomoc materialna w ramach systemu oświaty

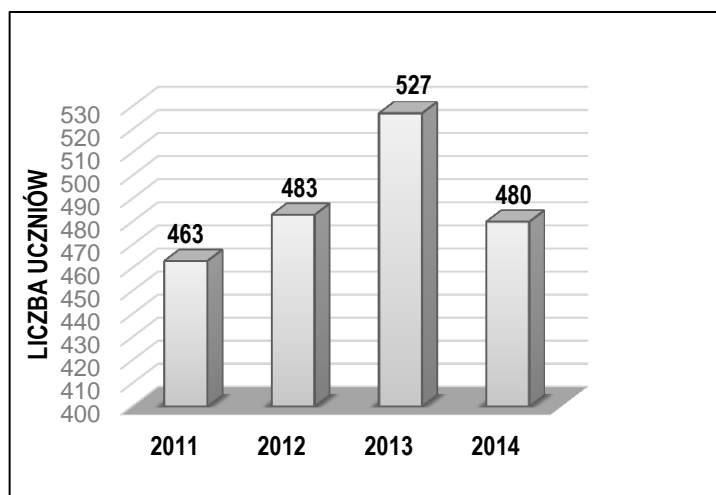
Pomoc materialna w ramach systemu oświaty dotyczy udzielania wsparcia o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych.

W 2014 r. na realizację tego zadania wydatkowano kwotę w wysokości 554.257 zł – tj. o 0,95% więcej, w porównaniu z 2013 r. (549.066 zł) – z której zdecydowaną większość, tak jak w latach poprzednich, stanowiły środki z budżetu państwa – 80%, tj. 443.406 zł (w 2013 r. – 439.253 zł).

Łącznie ze stypendiów i zasiłków szkolnych w 2014 r. skorzystało 480 uczniów z 227 rodzin, tj. o 8,92% mniej aniżeli w 2013 r. (527 uczniów z 250 rodzin).

W 2014 r., w porównaniu z 2013 r. i latami poprzednimi 2011-2012, zmniejszyła się liczba uczniów uprawnionych do pomocy materialnej o charakterze socjalnym, co ilustruje poniższy wykres.

Wykres nr 6: Liczba uczniów korzystająca ze świadczeń pomocy materialnej ramach systemu oświaty w latach 2011-2014

3.1. Stypendia szkolne

W 2014 r. na stypendia szkolne przeznaczono 546.307 zł, tj. o 2,26% więcej, w porównaniu z 2013 r. (534.256 zł), w tym:

- 305.124 zł w okresie styczeń – czerwiec,
- 241.183 zł w okresie wrzesień – grudzień.

Łącznie stypendia szkolne otrzymało 468 uczniów z 220 rodzin, tj. o 5,84% mniej w porównaniu z 2013 r. (497 uczniów z 238 rodzin).

Wysokość stypendium szkolnego dla poszczególnych uczniów uzależniona była od sytuacji życiowej rodziny ucznia w kontekście liczby złożonych wniosków oraz wielkości dotacji otrzymanej z budżetu państwa uzupełnionej obowiązkową 20% partycypacją środków własnych gminy. I tak, w 2014 r. kwoty wypłaconych stypendiów wynosiły:

w okresie od stycznia do czerwca, od 155 zł do 182 zł miesięcznie na ucznia, w tym po:

- 155 zł, gdy faktyczny dochód na osobę w rodzinie wynosił od ponad 50% (tj. 228 zł) do 100% (tj. 456 zł) ustawowego kryterium dochodowego, wsparcie otrzymało 283 uczniów,
- 182 zł, gdy faktyczny dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 50% (tj. 228 zł) ustawowego kryterium dochodowego, wsparcie otrzymało 60 uczniów;

w okresie od września do grudnia, od 170 zł do 197 zł miesięcznie na ucznia, w tym po:

- 170 zł, gdy faktyczny dochód na osobę w rodzinie wynosił od ponad 50% (tj. 228 zł) do 100% (tj. 456 zł) ustawowego kryterium dochodowego, wsparcie otrzymało 323 uczniów,
- 197 zł, gdy faktyczny dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał 50% (tj. 228 zł) ustawowego kryterium dochodowego, wsparcie otrzymało 49 uczniów.

3.2. Zasiłki szkolne

Zasiłek szkolny może otrzymać – jednorazowo - uczeń znajdujący się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z zaistniałego zdarzenia losowego (tj.: zdarzenie, które jest zależne od wystąpienia zewnętrznych, nagłych, nieprzewidywalnych, niemożliwych do uniknięcia – przy zachowaniu należytej staranności o swoje sprawy – okoliczności, np.: kradzież mienia, śmierć członka rodziny, pożar, powódź, itp.).

W roku 2014, na ten cel wydatkowano łącznie 7.950 zł, tj. o 46,32% mniej, w porównaniu z 2013 r. (14.810 zł), w tym:

- 4.770 zł w okresie styczeń – czerwiec,
- 3.180 zł w okresie wrzesień – grudzień.

Łącznie tą formą wsparcia objęto 15 uczniów (w 2013 r. 30 uczniów) – każdy z nich otrzymał zasiłek jednorazowy w wysokości 530 zł, w tym:

- 9 uczniów z 4 rodzin w okresie od stycznia do czerwca,
- 6 uczniów z 4 rodzin w okresie od września do grudnia.

Wysokość zasiłku szkolnego w 2014 r. dla każdego ucznia wynosiła jego maksymalną ustawową wysokość, tj. 530 zł, a w 2013 r. kształtowała się na poziomie od 450 zł do 530 zł.

W 2014 r. przyczyną przyznawania zasiłku szkolnego uczniom z terenu naszej gminy był najczęściej zgon członka rodziny, a w 2013 r. nieprzewidywana utrata pracy przez jednego z członków rodziny. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6: Przyczyny przyznawania zasiłków szkolnych w latach 2013-2014

L.p.	Okres, w którym przyznano zasiłek szkolny	Rodzaj zdarzenia losowego			
		Zgon członka rodziny	Choroba	Utrata pracy	Inne (kradzież, pożar, wichura)
		Liczba uczniów			
1.	styczeń – czerwiec 2013 r.	5	7	8	4
2.	wrzesień – grudzień 2013 r.	3	-	2	1
3.	styczeń – czerwiec 2014 r.	3	6	-	-
4.	wrzesień – grudzień 2014 r.	6	-	-	-

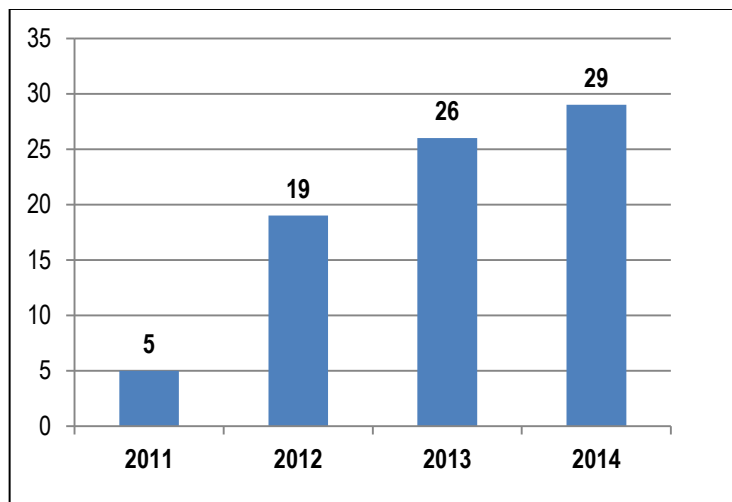
4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie i obsługa organizacyjno-techniczna Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w gminie Chojnice został powołany Zarządzeniem Wójta Gminy Chojnice z dnia 10 listopada 2011 roku, w związku ze zmianą przepisów prawa, tj. wejściem w życie ustawy z dnia 10 czerwca 2010 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W wyniku dokonanych w ww. ustawie zmian wzrosła szansa na zapewnienie bezpieczeństwa osób doznających przemocy w rodzinie i ustalenie prawidłowych wzorców funkcjonowania członków rodziny uwikłanych w przemoc, ale realizacja ustawy wymaga również zwiększonych nakładów – przede wszystkim – pracy.

Potwierdzają to sprawozdania z realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

1. Do Zespołu wpływa coraz więcej Niebieskich Kart A, tj. zgłoszeń występowania przemocy w rodzinie.

2. Pracownicy ośrodka – poprzez działania podejmowane w ramach prac grup roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego – przyczynili się w 2014 roku do:
 - zakończenia procedury Niebieskie Karty ze względu na ustanie przemocy i uzyskanie uzasadnionego przypuszczenia o braku występowania przemocy w rodzinie w 33 rodzinach (procedura Niebieskie Karty była prowadzona w 2014 roku w 54 rodzinach);
 - uzyskania rezultatu w postaci ustania przemocy w rodzinie w 28 rodzinach (z 54 rodzin, w których była prowadzona procedura Niebieskie Karty w 13 przemoc ustała w 2013 r., 4 sprawy zostały przekazane do ZI innych gmin, 3 sprawy zostały zamknięte z powodu braku zasadności podejmowania działań, tylko w przypadku 6 rodzin nie było potwierdzenia o ustaniu przemocy na koniec 2014 roku);
3. Nakład pracy pracowników ośrodka w realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie znacznie zwiększył się po rozpoczęciu działalności Zespołu Interdyscyplinarnego i – na podstawie analizy niżej wymienionych wskaźników – z roku na rok się zwiększa. Mianowicie, pracownicy ośrodka:
 - uczestniczyli w:
 - 7 posiedzeniach Zespołu Interdyscyplinarnego (1 spotkanie - 2,5 godziny; 2 pracowników, z których jeden został powołany do ZI w listopadzie 2014 r. i uczestniczył w jednym spotkaniu, w 2013 r. – w 10 posiedzeniach 1 pracownik, w 2012 r. – w 11 posiedzeniach, 1 pracownik),
 - 10 wewnętrznych odprawach z przedstawicielami Zespołu Interdyscyplinarnego (1 spotkanie – ok. 1 godziny; średnio 9 pracowników, w 2013 r. – 10 odprawach, w 2012 r. odprawy nie były rejestrowane),
 - 147 spotkaniach grup roboczych (1 spotkanie – ok. 1,5 godziny; 1 pracownik socjalny, w 2013 r. – w 75 spotkaniach, w 2012 r. – 19);
 - sporządzili:
 - 3 Niebieskie Karty A, tj. zgłoszenia występowania przemocy w rodzinie (w 2013 r. – 15, w 2012 r. - 5),
 - 107 Niebieskich Kart C (w 2013 r. - 45, w 2012 r. - 19),
 - 245 tzw. kart monitoringowych z realizacji indywidualnego planu pomocy pracownika socjalnego zawierające informacje o sytuacji w rodzinie i realizacji indywidualnego planu pomocy sporządzane w czasie rozmowy z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że doznaje przemocy w rodzinie lub z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc (w 2013 r. – 253, w 2012 r. - 86),
 - 7 protokołów spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego (w 2013 r. – 10, w 2012 r. – 11),
 - 37 protokołów zamknięcia procedury Niebieskie Karty w indywidualnych przypadkach (w 2013 r. – 12, w 2012 r. – 9),
 - 1 sprawozdanie z realizacji *Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie* za okres I-XII.2013 (w 2013 r. – 1),
 - 1 sprawozdanie z realizacji *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2013-2015* (w 2013 r. – 0),
 - 1 sprawozdanie z realizacji zadań gminy z zakresu Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie za okres od 1.07.2013 r. do 31.12.2013 r. dla Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego (w 2013 r. – 1),

- 6 zawiadomień do Prokuratury w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa związanego z przemocą w rodzinie (w 2013 r. – 11, w 2012 r. – 5),
- 4 wnioski do Sądu o zbadanie sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dziecka/dzieci w związku z występowaniem przemocy w rodzinie (w 2013 r. – 4, w 2012 r. – 4),
- 88 upoważnień do przetwarzania danych osobowych (w 2013 r. – 75, w 2012 r. – 63),
- 123 odwołania upoważnień do przetwarzania danych osobowych (w 2013 r. – 29, w 2012 r. – 38),
- dokumentację finansowo - księgową związaną z wydatkami na realizację ww. Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie (w 2014 roku była to kwota 1.463,00 zł – ujęta w kosztach utrzymania ośrodka – na pokrycie kosztów zakupu ulotek dla mieszkańców gminy Chojnice);
- przygotowali do udostępnienia:
 - kserokopię dokumentacji 3 prowadzonych procedur Niebieskie Karty Komendzie Powiatowej Policji oraz Sądowi Rejonowemu w Chojnicach w związku z prowadzonym postępowaniem w sprawie przemocy w rodzinie,
 - kserokopię dokumentacji 4 prowadzonych procedur Niebieskie Karty, w związku ze zmianą miejsca zamieszkania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że doświadcza przemocy w rodzinie, do wykorzystania przez Zespoły Interdyscyplinarne gmin, na terenie których zamieszkały ww. osoby.

V. WSPARCIE REALIZOWANE W RAMACH SYSTEMU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH

(opracował: Kierownik Działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych mgr Michał Krukowski)

W 2014 r. **1.604 rodzinom** udzielono wsparcia na łączną kwotę **6.876.974 zł** (w 2013 r. 1.702 na kwotę 7.060.080 zł). Źródłem finansowania wszystkich wydatków był – w 100% - budżet państwa.

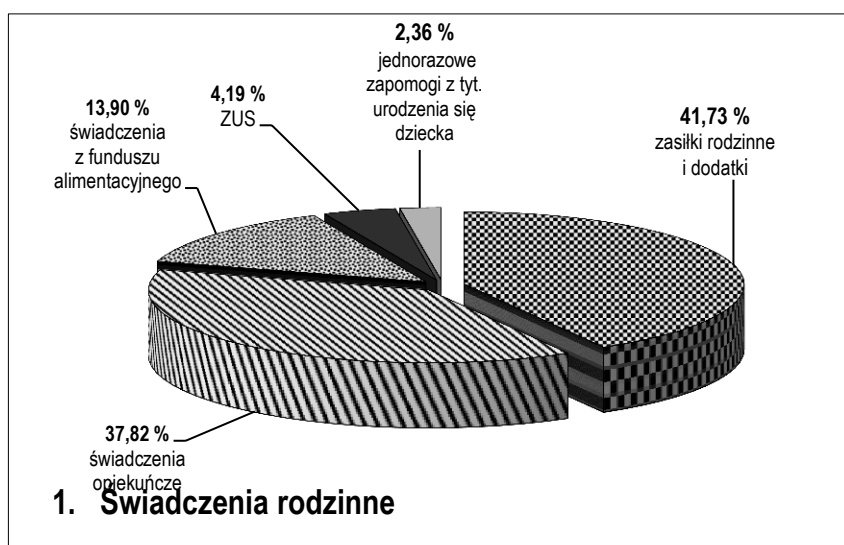
Zdecydowana większość środków, bo **6.589.155 zł**, tj. 95,81% trafiła bezpośrednio do rąk mieszkańców gminy (w 2013 r. – 6.752.345 zł, tj. 95,64%), pozostała ich część, w wysokości **287.819 zł**, tj. 4,19% została przekazana na konto bankowe Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu opłacania składek na ubezpieczenia emerytalno-rentowe oraz zdrowotne uprawnionym świadczeniobiorcom (w 2013 r. – 307.735 zł, tj. 4,36%).

Najwięcej środków wydatkowano na zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, łącznie **2.870.023 zł**, tj. 41,73% (w 2013 r. – 3.296.515 zł, tj. 46,69%), a w dalszej kolejności na:

- świadczenia opiekuńcze 2.601.030 zł, tj. 37,82% (w 2013 r. – 2.404.485 zł, tj. 34,06%);
- świadczenia z funduszu alimentacyjnego 956.102 zł, tj. 13,90% (w 2013 r. – 893.345 zł, tj. 12,65%);
- jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka 162.000 zł, tj. 2,36% (w 2013 r. – 158.000 zł, tj. 2,24%).

Powyższe ilustruje wykres nr 8:

Wykres nr 8: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w 2014 r.

Ze wsparcia w tym obszarze w 2014 r. skorzystało 1.599 rodzin na łączną kwotę 5.920.872 zł (w 2013 r. 1694 rodziny na kwotę 6.166.735 zł). Szczegółowe informacje dotyczące rodzajów i rozmiaru udzielonego wsparcia zawarte są poniżej.

1.1. Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami

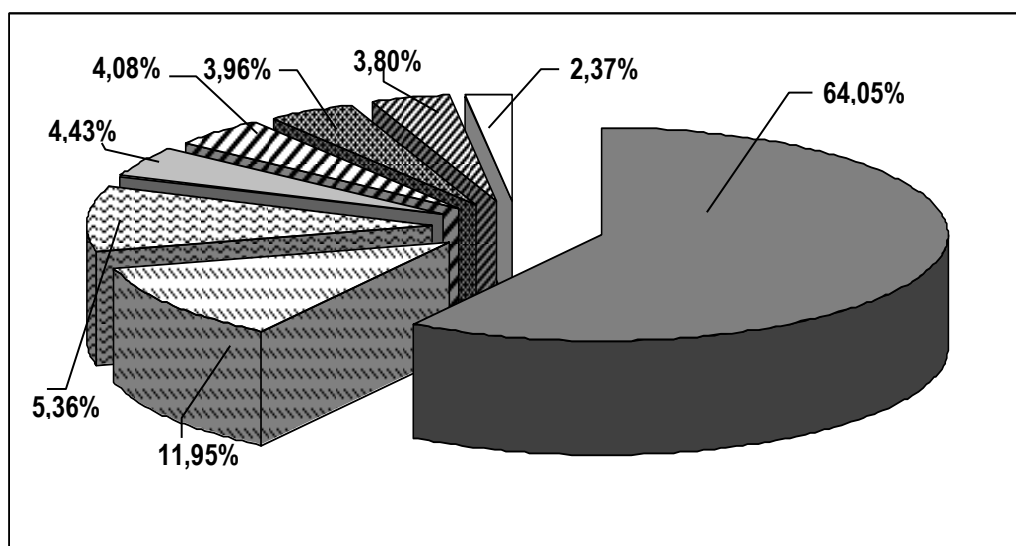
W tej grupie świadczeń przyznano wsparcie łącznie na kwotę **2.870.023 zł**, z czego najwięcej środków w roku 2014, podobnie jak w roku 2013, wydatkowano na zasiłki rodzinne – **1.838.308 zł**, tj. 64,05% dla 827 rodzin (w 2013 r.–2.051.113 zł, tj. 62,22% dla 925 rodzin), a w dalszej kolejności na dodatki z tytułu:

- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 342.880 zł, tj. 11,95% dla 260 rodzin (w 2013 r.– 370.000 zł, tj. 11,22% dla 274 rodzin),
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 153.775 zł, tj. 5,36% dla 52 rodzin (w 241.247 zł, tj. 7,32% dla 77 rodzin),
- podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania – 127.160 zł, tj. 4,43% dla 273 rodzin (w 2013 r. – 143.400 zł, tj. 4,35% dla 288 rodzin).

Z kolei najmniej środków wydatkowano na dodatki z tytułu urodzenia dziecka – **68.000 zł**, tj. 2,37% dla 68 rodzin (w 2013 r. – 100.000 zł, tj. 3,03% dla 95 rodzin) oraz z tytułu samotnego wychowywania dziecka – **109.200 zł**, tj. 3,80% dla 49 rodzin (w 2013 r. – 135.035 zł, tj. 4,10% dla 51 rodzin).

Szczegółową strukturę wydatków zawiera wykres nr 9.

Wykres nr 9: Udział procentowy wydatków na zasiłki rodzinne i poszczególne rodzaje dodatków w 2014 r.

Legenda:

	→ zasiłki rodzinne - 64,05%
/ 1.838.308 zł – 827 rodzin /		→ dodatki z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego - 4,08%
/ 117.100 zł – 594 rodziny /
	→ dodatki z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej - 11,95%
/ 342.880 zł – 260 rodzin /		→ dodatki z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,96%
/ 113.600 zł – 129 rodzin /
	→ dodatki z tytułu wychowywania dziecka w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 5,36%
/ 153.775 zł – 52 rodziny /		→ dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka - 3,80%
/ 109.200 zł – 49 rodzin /
	→ dodatki z tytułu podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania - 4,43%
/ 127.160 zł - 273 rodziny /		→ dodatki z tytułu urodzenia dziecka - 2,37%
/ 68.000 zł – 68 rodzin /

1.2. Świadczenia opiekuńcze

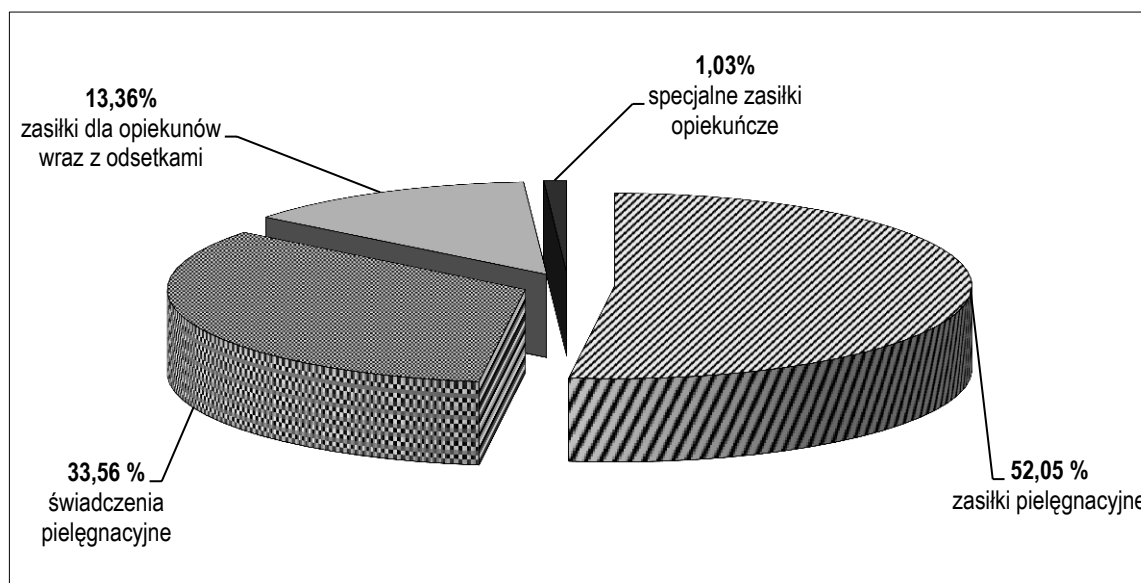
Ta grupa świadczeń (w tym: świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna i zasiłek pielęgnacyjny) skierowana jest wyłącznie do osób niepełnosprawnych i/lub ich opiekunów, które przyznawane są w oparciu o przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Na ten cel w 2014 r. wydatkowano łącznie 2.601.030 zł (w 2013 r. – 2.404.485 zł), w tym największej środków przeznaczono na **zasiłki pielęgnacyjne – 1.353.897 zł**, tj. 52,05% dla 796 rodzin (w 2013 r. – 1.392.912 zł, tj. 57,93% dla 832 rodzin), a w dalszej kolejności na:

- świadczenia pielęgnacyjne – 872.907 zł, tj. 33,56% dla 122 rodzin (w 2013 r. – 206 rodzin na kwotę 939.473 zł),
- zasiłek dla opiekuna wraz z odsetkami – 347.481 zł, tj. 13,36% dla 20 rodzin,
- specjalny zasiłek opiekuńczy – 26.745 zł, tj. 1,03% dla 8 rodzin (w 2013 r. – 5 rodzin na kwotę 14.300 zł).

Powyższe ilustruje wykres nr 10.

Wykres nr 10: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń opiekuńczych w 2014 r.

1.2.1. Zasiłek pielęgnacyjny

Przysługuje

- niepełnosprawnemu dziecku,
- osobie niepełnosprawnej legitymującej się o orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- osobie, która ukończyła 75 r.ż.,
- osobie niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym – jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 r.ż.,

Pozostałe warunki przyznania świadczenia:

- nie jest wymagane spełnianie dodatkowych warunków, w tym kryterium dochodowego,

Wysokość świadczenia: 153 zł miesięcznie.

1.2.2. Świadczenie pielęgnacyjne

Przysługuje

- matce albo ojcu,
- opiekunowi faktycznemu dziecka,
- osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- innym osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny – z zastrzeżeniem, że w przypadku osób innych niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, świadczenie przysługuje, gdy spełnione są dodatkowe warunki, m.in., gdy rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, nie ma innych osób

spokrewnionych w pierwszym stopniu, ani osoby będącej opiekunem faktycznym dziecka czy osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną;

Pozostałe podstawowe warunki przyznania świadczenia:

- dotyczące osoby ubiegającej się o świadczenie: niepodejmowanie lub rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną;
- dotyczące osoby wymagającej opieki: legitymowanie się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji - pod warunkiem, że *niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała: nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia*⁴.
- kryterium dochodowe: nie jest wymagane spełnianie kryterium dochodowego;

Wysokość świadczenia wraz z dodatkiem w wysokości po 200 zł miesięcznie, o którym mowa w Rozdziale I pkt. 3.1. niniejszego opracowania:

- w okresie od stycznia do 30 kwietnia 2014 r. po 820 zł miesięcznie,
- w okresie od maja 2014 r. do 31 grudnia 2014 r. po 1000 zł miesięcznie.

1.2.3. Zasiłek dla opiekuna

Zasiłek dla opiekuna to nowy rodzaj świadczenia wprowadzony w 2014 r. i skierowany wyłącznie do osób, które wskutek nowelizacji ustawy o świadczeniach rodzinnych utraciły z dniem 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i nie otrzymały specjalnego zasiłku opiekuńczego. Wsparcie, w wysokości po 520 zł miesięcznie, przysługiwało za okres od dnia 1 lipca 2013 r. do dnia 14 maja 2014 r. wraz z ustawowymi odsetkami, natomiast od dnia 15 maja 2014 r. przysługuje bez odsetek.

1.2.4. Specjalny zasiłek opiekuńczy

Przysługuje

- osobom, na których zgodnie z przepisami Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego ciąży obowiązek alimentacyjny, a także małżonkom;

Pozostałe podstawowe warunki przyznania świadczenia:

- dotyczące osoby ubiegającej się o świadczenie: rezygnacja z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej⁵ w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą niepełnosprawną;
- dotyczące osoby wymagającej opieki: legitymowanie się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji;
- kryterium dochodowe: łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie może przekroczyć kwoty 664 zł;

Wysokość świadczenia: po 520 zł miesięcznie

1.3. Składki na ubezpieczenia emerytalno-rentowe i zdrowotne

Składki odprowadzane są na konto bankowe ZUS za niektóre osoby uprawnione do otrzymywania świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku dla opiekuna. Na ten cel wydatkowano **287.819 zł** (w 2013 r. – 307.735 zł), w tym:

- 264.565 zł, tj. 91,92% (w 2013 r. – 287.911 zł, tj. 93,56%) na ubezpieczenia emerytalno-rentowe 95 osób (w 2013 r. – 147 osób);

⁴ Na podstawie wyroku Trybunału Konstytucyjnego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1443), z dniem 23.10.2014 r. art. 17 ust. 1b w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności, został uznany za niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

⁵ Od 1 stycznia 2015 r. specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje także w przypadku niepodejmowania zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

- 23.254 zł, tj. 8,08% (w 2013 r. – 19.824 zł, tj. 6,44%) na ubezpieczenia zdrowotne 36 osób (w 2013 r. – 44 osób).

1.4. Zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, tzw. „becikowe”

Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka wypłacana jest jednorazowo, w wysokości 1.000 zł.

W 2014 r. świadczenie to przyznano dla 162 dzieci (w 2013 r. – 158 dzieci), na łączną kwotę **162.000 zł** (w 2013 r. – 158.000 zł).

Zgodnie z informacją uzyskaną z Wydziału Organizacyjnego i Spraw Obywatelskich liczba urodzonych w 2014 r. dzieci w gminie Chojnice wynosiła 225 (w 2013 r. – 219), co oznacza, że zapomogę wypłacono dla 72% z ogółu urodzonych dzieci (w 2013 r. – 72,1%).

2. Świadczenia alimentacyjne

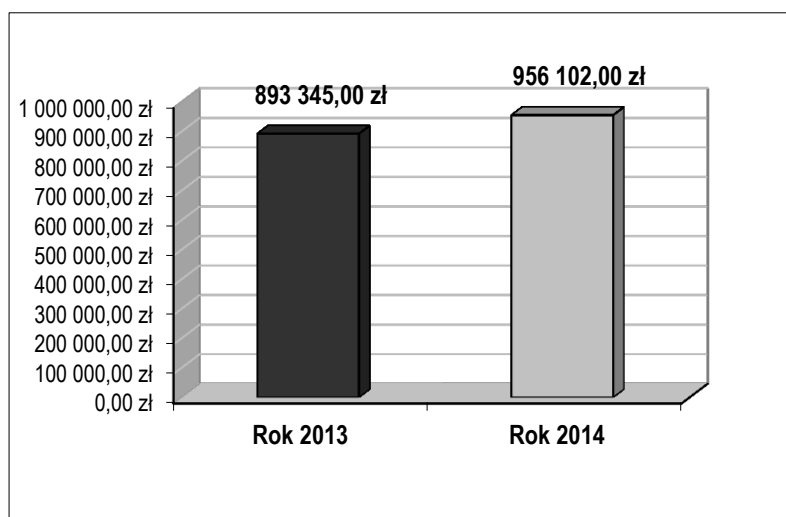
1.1. Przyznawanie i wypłacanie świadczeń alimentacyjnych

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia dla rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych alimentów od rodzica wyrokiem sądu są ich pozbawione, z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. Świadczenia przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże w kwocie nieprzekraczającej 500 zł miesięcznie na dziecko, w przypadku kiedy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza netto 725 zł.

W 2014 r., świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłacono **126** rodzinom, na łączną kwotę **956.102 zł** (w 2013 r. - 107 rodzinom na łączną kwotę 893.345 zł).

Wysokość wydatków z funduszu alimentacyjnego w latach 2013-2014 przedstawia wykres nr 11.

Wykres nr 11: Wydatki na realizację świadczeń alimentacyjnych w latach 2013-2014

1.2. Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustawa regulująca zasady i kryteria przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego zleca szereg działań, które, z urzędu lub na wniosek, zobligowany jest – na podstawie upoważnienia Wójta Gminy Chojnice – podejmować tuż. ośrodek wobec osób zobowiązanych do alimentów, przeciwko którym egzekucja okazała się bezskuteczna (tzw. dłużnicy alimentacyjni), w celu zmobilizowania ich do uregulowania powstałych należności. Prowadzenie takich czynności nie należy do łatwych zadań, ponieważ dotyczy grupy osób, w przypadku których komornik sądowy wyczerpał już swoje możliwości, a egzekucja zobowiązań alimentacyjnych jest nadal bezskuteczna.

Wśród tych działań w pierwszej kolejności badana jest faktyczna sytuacja życiowa dłużnika, w tym ustala się przyczynę niepłacenia alimentów (przeprowadza się wywiad alimentacyjny z dłużnikiem i odbiera się od niego oświadczenie majątkowe). Jeżeli tą przyczyną jest brak zatrudnienia zobowiązuje się dłużnika do zarejestrowania się jako osoba bezrobotna lub poszukująca pracy i informuje powiatowy urząd pracy o potrzebie zaktywizowania zawodowego dłużnika.

W przypadku kiedy dłużnik alimentacyjny nie podejmuje współpracy w zakresie realizacji ww. działań, wszczyna się postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i w ślad za tym wydaje się stosowne decyzje administracyjne o umorzeniu postępowania

administracyjnego – jeżeli dłużnik wywiązywał się w każdym miesiącu przez okres ostatnich 6 miesięcy ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów – albo uznaniu za uchylającego się – jeżeli dłużnik nie wywiązywał się w każdym miesiącu przez okres ostatnich 6 miesięcy ze zobowiązań alimentacyjnych w kwocie nie niższej niż 50% kwoty bieżąco ustalonych alimentów. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, składany jest wniosek do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwo uchylania się od łożenia na osobę uprawnioną zasądzonych alimentów, a do starosty kierowany jest wniosek o zatrzymanie prawa jazdy.

W 2014 r. podjęto następujące działania wobec dłużników alimentacyjnych:

- a/ przeprowadzono 65 wywiadów alimentacyjnych (w 2013 r. – 61 wywiadów) i odebrano 65 oświadczeń majątkowych (w 2013 r. – 61 oświadczeń),
- b/ przekazano komornikowi sądowemu 32 informacje mające wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzące z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego (w 2013 r. – 31 informacji),
- c/ zobowiązano 6 dłużników do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy (w 2013 r. – 4 dłużników),
- d/ wszczęto 37 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2013 r. – 60 postępowań),
- e/ wydano 29 decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2013 r. – 34 decyzje),
- f/ wydano 13 decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych (w 2013 r. – 17 decyzji),
- g/ wystosowano 79 upomnień do dłużników alimentacyjnych, wzywając tym samym do uregulowania zadłużenia (w 2013 r. – 93 upomnienia),
- h/ skierowano 214 tytułów wykonawczych do urzędów skarbowych w celu wyegzekwowania od dłużników alimentacyjnych należności z tytułu otrzymywanych przez osobę uprawnioną świadczeń z funduszu alimentacyjnego (w 2013 r. – 240 tytułów wykonawczych),
- i/ wystosowano wnioski o:
 - zaktywizowanie zawodowe – w 51 przypadkach (w 2013 r. – w 47 przypadkach),
 - ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego⁶ – w 28 przypadkach (w 2013 r. – w 38 przypadkach),
 - zatrzymanie prawa jazdy – w 3 przypadkach (w 2013 r. – w 6 przypadkach).

Dłużnicy alimentacyjni, którzy posiadali zaległości w spłacie alimentów za okres dłuższy niż 6 miesięcy zostali zgłoszeni do Biura Informacji Gospodarczej, co znacznie ograniczało dostęp takim osobom do usług finansowych (np.: kredyt, sprzedaż ratalna, leasing), telekomunikacyjnych i multimedialnych w abonamencie, wynajmu nieruchomości (np. mieszkania, biura) oraz wielu innych. Na dzień 31 grudnia 2014 r. zgłoszonych do BIG-u zostało 128 dłużników.

W sprawach dłużników alimentacyjnych wysłano ok. 893 pisma (w 2013 r. – ok. 798) do dłużników, komorników, organów właściwych wierzyciela, organów dłużnika, Powiatowego Urzędu Pracy, Prokuratury Rejonowej, Starostwa Powiatowego, Urzędu Skarbowego, Policji i innych – w zależności od konkretnej sytuacji.

Na dzień 31 grudnia 2014 r. w bazie danych tut. ośrodka zarejestrowanych było 85 dłużników (w 2013 r. – 91 dłużników), posiadających zadłużenie wobec budżetu gminy i budżetu państwa z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w wysokości 6.137.801 zł (w 2013 r. – 4.918.922 zł).

W wyniku przeprowadzonego postępowania od dłużników alimentacyjnych wyegzekwowano kwotę 137.439,34 zł (w 2013 r. – 121.019,17 zł), w tym kwota 31.394 zł (w 2013 r. – 24.749,42 zł) stanowiła dochód gminy Chojnice, z której ośrodek otrzymał kwotę 29.279,41 zł (w 2013 r. 9.888 zł) na wydatki związane z podejmowaniem działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz na obsługę wypłat świadczeń z funduszu (m.in. opłata za ustanowienie kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu, koszty postępowania egzekucyjnego, wynajem pomieszczeń, zakup znaczków pocztowych i materiałów biurowych, rozmowy telefoniczne).

⁶Art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.): „w przypadku gdy osoba uporczywie uchyla się od wykonania ciążącego na niej z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to naraża ją na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2”.

VI. FUNKCJONOWANIE OŚRODKA

Na utrzymanie ośrodka wydatkowano 1.378.454 zł (w tym kwota 1.441 zł wypłacona za realizowane w grudniu 2013 r. prace społecznie użyteczne), tj. 12,2% – z ogółu poniesionych w 2014 r. kosztów (w 2013 r. 1.286.965 zł, tj. 11,4%, z ogółu wydatków).

Wśród nich środki własne gminy stanowiły 67,7%, tj. 933.521 zł (w 2013 r. – 63,6%, tj. 817.994 zł) a dotacje budżetu państwa – 32,3%, tj. 444.933 zł (w 2013 r. 36,4%, tj. 468.971 zł).

Zdecydowaną większość – 89,4% – stanowiły środki finansowe przeznaczone na wynagrodzenia dla pracowników wraz z nagrodami jubileuszowymi i narzutami oraz osób świadczących pracę w ramach umowy zlecenia (z wyłączeniem osób realizujących usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi – koszty te ujęte zostały w rozdziale I, a w dalszej kolejności:

- zakup usług – 3,1%
- zakup materiałów – 2,6%
- delegacje i ryczałty – 2,5%
- odpis na ZFŚS – 1,8%
- szkolenia – 0,3%
- opłaty i składki – 0,2%
- prace społecznie użyteczne – 0,1%

W porównaniu z 2013 r., największy wzrost wydatków w 2014 r. odnotowano w opłatach i składkach – aż o 293,61%, dotyczą one kosztów postępowania egzekucyjnego i kosztów ustanowienia kuratora dla osoby nieznanej z miejsca pobytu.

Z kolei, najmniej, bo o 6,16%, wzrosły wydatki na zakup materiałów, w tym między innymi na: papier do drukarek i kserokopiarek, koperty, znaczki pocztowe, ubezpieczenie sprzętu elektronicznego, itp.

Zmniejszenie wydatków w 2014 r., w kontekście 2013 r., zarejestrowano w dwóch pozycjach: „Delegacje i ryczałty” oraz „Odpis na ZFŚS”.

Powyższe relacje przedstawia tabela nr 7.

Tabela nr 7: Wydatki na utrzymanie ośrodka w 2014 i 2013 r.

Rodzaj wydatku	Rok budżetowy		Tendencja	
	2014	2013	(+) wzrost / (-) spadek	
			zł	%
Wynagrodzenia z narzutami	1.231.737,-	1.149.599,-	+ 82.138,-	+ 7,14
Zakup materiałów	36.284,-	34.179,-	+ 2.105,-	+ 6,16
Zakup usług	42.688,-	38.230,-	+ 4.458,-	+ 11,66
Delegacje i ryczałty	34.891,-	35.768,-	- 877,-	- 2,45
Opłaty i składki	2.527,-	642,-	+ 1.885,-	+ 293,61
Odpis na ZFŚS	24.800,-	25.124,-	- 324,-	- 1,29
Szkolenia	4.086,-	3.423,-	+ 663,-	+ 13,99
Prace społecznie użyteczne	1.441,-	-	+1.441,-	+ 100
RAZEM	1.378.454,-	1.286.965,-	+ 91.489,-	+ 7

Na przestrzeni całego 2014 r., w ośrodku – w formie umów o pracę, umów zlecenia i umów na organizację stażu absolwenckiego – prace, w różnych okresach czasowych, wykonywało łącznie 58 osób (w 2013 r. – 59, w grupie tej 8 osób, które wykonywały prace społecznie użyteczne), w tym:

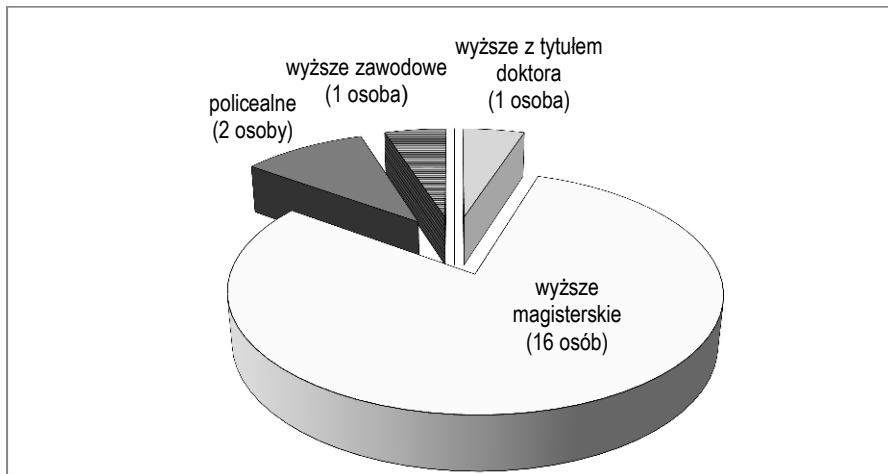
- a/ stałą kadrę ośrodka (umowy na czas nieokreślony) stanowiło 20 osób – 20 etatów (w 2013 r. – 20 osób, 20 etatów), zatrudnionych w podstawowym systemie czasu pracy, z których zdecydowana większość posiadała wykształcenie wyższe magisterskie – 80% (16 osób), w tym pedagogiczne, ekonomiczne, politologiczne, administracyjne i rolnicze, w dalszej kolejności:
 - policealne zawodowe w zawodzie pracownik socjalny – 10% (2 osoby),
 - wyższe zawodowe – 5% (1 osoba),
 - wyższe z tytułem doktora – 5% (1 osoba).

Poza tym, 7 osób legitymowało się specjalizacją zawodową, w tym:

- I stopnia z zakresu pracy socjalnej – 4 pracowników,
- II stopnia – 2 pracowników (z zakresu pracy socjalnej z osobami będącymi ofiarami przemocy oraz z zakresu pracy socjalnej z osobami starszymi),
- z organizacji pomocy społecznej – 3 osoby.

Strukturę wykształcenia ww. pracowników ośrodka przedstawia wykres nr 12.

Wykres nr 12: Wykształcenie pracowników ośrodka zatrudnionych w 2014 r. na czas nieokreślony

- b/ pracownicy zatrudnieni na czas określony: 7 osób w pełnym wymiarze czasu pracy – 5 etatów (w 2013 r. – 2 osoby, 2 etaty), w tym:
- w podstawowym systemie czasu pracy – 2 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy (1 etat) na stanowisku podinspektora ds. administracyjnych i zamówień publicznych, z których jedna w maju 2014 r. zrezygnowała z pracy, a drugą zatrudniono od września 2014 r. (w 2013 r. – 1 osoba, 1 etat)
 - w zadaniowym systemie czasu pracy 5 osób (4 etaty), na stanowiskach: asystenta rodziny – 1 oraz opiekunek osób starszych/niepełnosprawnych – 4 (w 2013 r. – 1 osoba, 1 etat, asystent rodziny),
- c/ pracownicy zatrudnieni na czas zastępstwa: 3 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowiskach pracowników socjalnych w związku z urlopami macierzyńskimi i zwolnieniem chorobowym (w 2013 r. – 1 osoba w pełnym wymiarze czasu pracy),
- d/ pracownicy zatrudnieni w ramach prac interwencyjnych: 1 osoba (1 etat), na stanowisku pomoc administracyjna (w 2013 r. – 2 osoby, opiekunki osób starszych/niepełnosprawnych, każda po ½ etatu),
- e/ osoby świadczące pracę w ramach umowy zlecenia – 24, w tym: 19 opiekunów osób starszych/niepełnosprawnych, 1 lekarz psychiatra, 3 kasjerki (jedna prowadząca wypłaty gotówkowe zasiłków, stypendiów, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych do 30.06.2014 r. oraz dwie prowadzące kasę zapomogowo-pożyczkową, w tym jedna od 01.01.14 r. do 30.09.14 r., natomiast druga od 01.10.14 r. do 31.12.14 r.), 1 informatyk administrujący specjalistyczne oprogramowania do obsługi systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych oraz Samorządową Elektroniczną Platformę Informacyjną (w 2013 r. – 23 osoby, w tym 17 wykonywało usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, 3 usługi asystenta rodziny, 2 kasjerki, 1 informatyk),
- f/ osoby odbywające staż absolwencki – 3, na stanowisku pracownik kancelaryjny (w 2013 r. – 3).

Podobnie jak w poprzednich latach, także w 2014 r., pracownicy ustawicznie podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w wielu formach pozaszkolnego doskonalenia zawodowego, w tym w seminariach, konferencjach, szkoleniach, spotkaniach członków Pomorskiego Forum Pomocy Społecznej – ogółem w 35 szkoleniach, w tym 14 finansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego. Na ten cel w 2014 r. wydatkowano kwotę 5.220,00 zł (w 2013 r. 5.624,55 zł), z której 4.086,00 zł – to koszt szkoleń, a 1.134,00 zł – koszt delegacji.

W 2014 r. w strukturze organizacyjnej ośrodka funkcjonowały następujące samodzielne stanowiska pracy oraz komórki organizacyjne, podporządkowane bezpośrednio:

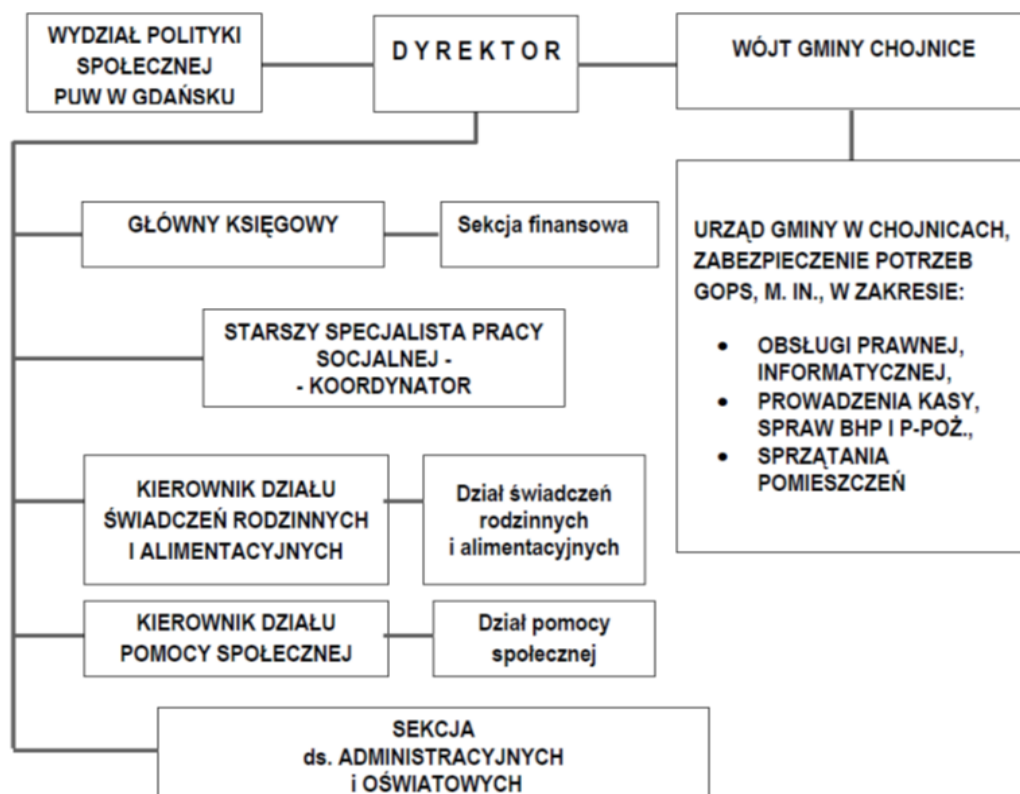
a/ Dyrektorowi ośrodka:

- główny księgowy,
- starszy specjalista pracy socjalnej – koordynator ds. strategii, programów i projektów,

- kierownik Działu pomocy społecznej,
 - kierownik Działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych,
 - Sekcja ds. administracyjnych i oświatowych;
- b/ Głównemu księgowemu ośrodka:
- Sekcja finansowa;
- c/ Kierownikowi Działu pomocy społecznej:
- terenowi pracownicy socjalni wykonujący zadania, w przydzielonych rejonach opiekuńczych, wynikające, w szczególności, z ustawy o pomocy społecznej oraz ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej,
 - asystenci rodzin, którzy działają bez wyznaczonych rejonów świadcząc pomoc mieszkańcom gminy Chojnice w środowisku ich zamieszkania lub w innym miejscu – wskazanym przez rodzinę,
 - opiekunowie osób starszych i/lub niepełnosprawnych, świadczący usługi mieszkańcom gminy Chojnice w środowisku ich zamieszkania, bez wyznaczonych rejonów.
- d/ Kierownikowi Działu świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych
- pracownicy realizujący zadania zapisane, w szczególności, w ustawach o świadczeniach rodzinnych oraz o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Graficzną strukturę organizacyjną ośrodka, przedstawia schemat nr 1.

Schemat nr 1: Struktura organizacyjna ośrodka

PODSUMOWANIE I KIERUNKI DZIAŁANIA W 2015 r.

- Z niniejszego sprawozdania wynika, że w roku 2014, podobnie jak w 2013:
- mieszkańcy naszej gminy wciąż najczęściej korzystali ze wsparcia w ramach systemu świadczeń rodzinnych;
 - nadal zdecydowaną większość – prawie 85% – budżetu ośrodka stanowiły środki otrzymane z budżetu państwa na realizację zadań zleconych i dotacje celowe na realizację zadań własnych gminy;
 - spośród wszystkich obszarów wsparcia mieszkańców gminy obsługiwanych przez ośrodek, nadal największy odsetek środków, prawie 60%, wydatkowano na świadczenia rodzinne, z kolei najmniejszy – 0,58%, na

zadania realizowane z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach której odnotowano jednocześnie najwyższy wzrost wydatków – o 40,59%;

- wciąż zdecydowana większość – ponad 91% – środków, łącznie ze wszystkich obszarów wsparcia zasilają budżety domowe mieszkańców (w formie świadczeń pieniężnych i/lub pomocy rzeczowej).

Ponadto, w roku 2014, w porównaniu z rokiem 2013, odnotowano:

1. W systemie pomocy społecznej:

- a/** spadek liczby świadczeniobiorców o ponad 100 środowisk (tj. 419 osób) – prawdopodobnie związany z migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów Unii Europejskiej i tym samym poprawą sytuacji finansowej rodzin, co miało także, m.in., wpływ na:
 - spadek liczby środowisk korzystających ze wsparcia w rejonie opiekuńczym pracownika socjalnego ze średnio 92 w rejonie w 2013 r. do 80 środowisk w 2014 r. – jest to nadal stosunkowo duża liczba rodzin, a w połączeniu z przeciążeniem pracowników innymi zadaniami (biurokracyzm, dystrybucja artykułów żywnościowych, itp.), taka sytuacja nadal utrudnia koncepcyjną, regularną oraz konsekwentną pracę socjalną z jednostkami, rodzinami i grupami społecznymi,
 - wzrost (w związku z mniejszą od spodziewanej liczebnością grupy odbiorców – 2.111 w 2013 r. i w 2014 r.) średniej wartości pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności przyznawanego w ramach programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Przeciętnie pomoc przyznawano, tak jak w 2013 r., na okres 6 miesięcy, średnia kwota przyznawanych rodzinom (lub osobom prowadzącym samodzielne gospodarstwa domowe) świadczeń była jednak wyższa o 72 zł od ubiegłorocznej i wynosiła 319 zł w skali miesiąca (w 2013 r. po 247 zł),
 - spadek liczby środowisk – o 37, którym przyznano pomoc w formie zasiłku okresowego oraz średniej wartości tego świadczenia o 20 zł,
- b/** prawie dwukrotny wzrost liczby osób bezdomnych, które skorzystały z pomocy w formie schronienia, 6 osób w 2013 r. i 11 osób w 2014 r. – w tym 8, które dotychczas nie korzystały ze wsparcia tutaj ośrodka,
- c/** wzrost wydatków poniesionych w związku z koniecznością zapewnienia usług opiekuńczych osobom niesamodzielnym w ich miejscu zamieszkania, który spowodowany był wzrostem liczby godzin świadczonych usług (w 2014 r. udzielono 8.152 świadczenia, natomiast w 2013 r. 6.942 świadczenia), a także koniecznością wprowadzenia zmian w zakresie organizacji pracy opiekunek, między innymi z braku możliwości świadczenia usług opiekuńczych w ramach prac społecznie użytecznych,
- d/** rosnącą – nadal – liczbę osób umieszczanych w domach pomocy społecznej – w 2013 r. 10 osób przebywało w tego typu placówce, natomiast w 2014 r. już 13 (w latach poprzednich w ciągu roku kalendarzowego do domu pomocy społecznej kierowano maksymalnie 2 osoby, np.: w 2012 r. – 0, w 2011 r. – 2, w 2010 r. – 1). Przyczyn takiego stanu dopatrywać się można głównie w procesach demograficznych – starzeniu się społeczeństwa,
- e/** spadek liczby zarejestrowanych w PUP mieszkańców gminy Chojnice, co jest odzwierciedleniem sytuacji na rynku pracy w całym powiecie. Stopa bezrobocia w powiecie chojnickim na koniec roku 2014 wynosiła 17%, podczas gdy na dzień 31.12.2013 r. – 19,6%. Na tle województwa pomorskiego, czy kraju bezrobocie w powiecie chojnickim wciąż osiąga wartość stosunkowo wysoką. Stopa bezrobocia w województwie pomorskim i w Polsce wynosiła odpowiednio 11,3% i 11,5%. Problem bezrobocia, w statystykach ośrodka, w 2014 r. zajął drugą, po ubóstwie, pozycję pod względem częstotliwości występowania wśród przesłanek uzasadniających przyznanie pomocy;

2. W systemie wspierania rodziny i pieczy zastępczej:

- a/** utrzymywanie się nadal wysokiej liczby rodzin objętych usługami asystenta rodziny. W roku 2013 z tej formy wsparcia skorzystało 21 rodzin, w 2014 r. 18, w tym 6 nowych środowisk. Rozszerzenie oferty, skierowanej do rodzin zagrożonych niewydolnością w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej możliwe było dzięki pozyskaniu dotacji celowej na zwiększenie wymiaru czasu pracy asystenta rodziny o dodatkowe 0,5 etatu ze środków resortowego programu wspierania rodziny,
- b/** utrzymanie na tym samym poziomie wymiaru czasu pracy asystenta z jedną rodziną w ciągu roku, który wyniósł średnio 7 miesięcy,
- c/** poprawę funkcjonowania kolejnych rodzin korzystających z usług asystenta w obszarach, co do których, do chwili objęcia wsparciem, pojawiały się zastrzeżenia, w tym, w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, sprawowania opieki nad dziećmi, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie ze stresem,

- d/ wzrost liczby dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, a w związku z tym również wzrost wydatków na ten cel – w 2012 r. gmina partycypowała w kosztach umieszczenia w pieczy 1 dziecka, w 2013 r. – 4, w 2014 r. natomiast takich dzieci było już 7;
3. W systemie świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych:
- a/ wzrost kwoty zobowiązań alimentacyjnych – o 24,8%, tj. o 1.218.879 zł. Podstawą przyczyną niepłacenia alimentów przez dłużników jest ukrywanie przez nich dochodów i majątku, z których mogłaby być prowadzona egzekucja albo brak zatrudnienia.
W wielu przypadkach niewypełnianie obowiązku alimentacyjnego przez rodziców dziecka związane jest także z uzależnieniem od alkoholu,
- b/ wzrost wydatków na świadczenia alimentacyjne o 7,0%, tj. o 62.757 zł, powodem jest wzrost liczby osób uprawnionych do świadczeń alimentacyjnych oraz wzrost wartości świadczenia wypłacanego na podstawie podwyższonych sędownie alimentów,
- c/ spadek o 11,6%, tj. o 212.805 zł wydatków na zasiłki rodzinne, co spowodowane jest, m.in., migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów UE i tym samym poprawą sytuacji finansowej rodzin,
- d/ spadek wydatków na dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego o 56,9%, tj. o 87.472 zł, co związane jest z relatywnym spadkiem zainteresowania urlopami wychowawczymi po wydłużeniu płatnego okresu urlopu macierzyńskiego/rodzicielskiego;
4. W ramach systemu oświaty:
- spadek liczby środowisk, uprawnionych do pomocy materialnej o charakterze socjalnym w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych, co prawdopodobnie związane jest także z migracją zarobkową członków rodzin albo całych rodzin do krajów UE i tym samym poprawą sytuacji finansowej rodzin;
5. W ramach działań Zespołu Interdyscyplinarnego:
- wzrost liczby prowadzonych rocznie procedur Niebieskich Kart (w 2014 r. – 58, w 2013 r. – 41). Zwiększająca się liczba prowadzonych procedur automatycznie zwiększa zapotrzebowanie na pracę pracowników ośrodka: w 2014 r. zwiększyła się liczba spotkań grup roboczych (w 2014 r. – 147, w 2013 r. – 75), tym samym zwiększyła się liczba sporządzonych Niebieskich Kart C (w 2014 r. – 107, w 2013 r. – 45), zwiększył się nakład pracy przy sporządzaniu sprawozdań, m.in. w 2014 roku po raz pierwszy zostało sporządzone sprawozdanie z realizacji Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2013-2015, raportów, dokumentacji z zakresu ochrony danych osobowych.

Funkcjonowanie ośrodka w 2015 r., w zdecydowanej większości, polegać będzie na kontynuowaniu realizowanych – podobnie jak w 2014 r. – zadań i działań wynikających z przepisów obowiązującego prawa oraz na podejmowaniu nowych inicjatyw w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, w szczególności, za priorytetowe kierunki działań przyjęto:

- rozszerzanie wymiaru i zakresu indywidualnej, zintensyfikowanej pracy socjalno-wychowawczej oraz pomocy pedagogiczno-psychologicznej, opartej na koncepcji pracy asystenta rodziny, dla rodzin wieloprotymowych z deficytami w sferze opiekuńczo-wychowawczej;
- udział w rozwijaniu oferty działań na rzecz ofiar przemocy, rozszerzaniu jej zakresu, upowszechnianiu i doskonaleniu metody pracy interdyscyplinarnej;
- intensyfikację działań w obszarze tworzenia i realizacji projektów wpisujących się w krajowe programy wsparcia;
- poszerzanie systemu wsparcia dla seniorów i osób niepełnosprawnych – zapewnienie usług opiekuńczych, wdrożenie pomocy sąsiedzkiej, a także kontynuowanie i w miarę możliwości rozwijanie środowiskowego systemu wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w tym dla dzieci – zwłaszcza autystycznych;
- zintensyfikowanie działań w obszarze współpracy z organizacjami pozarządowymi w celu lepszego zaspokojenia potrzeb mieszkańców gminy;
- dalsze podwyższanie poziomu kwalifikacji pracowników poprzez zapewnienie udziału w kursach, warsztatach, specjalizacjach, itp.;
- współpraca ze służbami zatrudnienia – wspólne działania prowadzące do aktywizacji zawodowej klientów celem uniezależnienia ich od pomocy społecznej;
- zintensyfikowanie starań o powiększenie bazy lokalowej ośrodka, która umożliwi jego funkcjonowanie zgodnie z zasadami i standardami obowiązującymi w obrębie pomocy społecznej, co przyczyni się do

zwiększenia wydajności pracy, podniesienia standardu świadczonych usług i pozwoli zapewnić intymność podopiecznym.

Potrzeby na realizację zadań ośrodka – ich finansowy wymiar – zostały przedstawione w uchwale przyjmującej budżet gminy Chojnice na 2015 rok (Uchwała Nr II/9/2014 Rady Gminy w Chojnicach z dnia 19 grudnia 2014 r.).

Jednocześnie, budżet ten niejednokrotnie w czasie trwania roku kalendarzowego będzie modyfikowany, ponieważ – podobnie jak w latach poprzednich – w pierwotnym planie jego niedoszacowanie wynosi prawie 40%, co dotyczy środków finansowych na realizację zadań zleconych, a także dotacji z budżetu państwa do zadań własnych gminy (m.in. na dożywianie, zasiłki stałe i okresowe, utrzymanie ośrodka).

Spis wykresów

Wykres nr 1: Liczba rodzin korzystających w latach 2012-2014 z poszczególnych systemów wsparcia obsługiwanych przez ośrodek pomocy społecznej.....	3
Wykres nr 2: Wydatki GOPS w 2013 i 2014 r. z podziałem na źródła finansowania	4
Wykres nr 3: Źródła finansowania zrealizowanych w 2014 i 2013 r. zadań w ramach systemu pomocy społecznej	6
Wykres nr 4: Rodziny z dziećmi korzystające z pomocy społecznej w latach 2013-2014.....	11
Wykres nr 5: Czas pracy asystenta z rodziną	12
Wykres nr 6: Liczba uczniów korzystająca ze świadczeń pomocy materialnej ramach systemu oświaty w latach 2011-2014	16
Wykres nr 7: Liczba Niebieskich Kart A, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2011-2014.....	18
Wykres nr 8: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych w 2014 r.	19
Wykres nr 9: Udział procentowy wydatków na zasiłki rodzinne i poszczególne rodzaje dodatków w 2014 r.....	20
Wykres nr 10: Udział procentowy wydatków na poszczególne rodzaje świadczeń opiekuńczych w 2014 r.....	21
Wykres nr 11: Wydatki na realizację świadczeń alimentacyjnych w latach 2013-2014	23
Wykres nr 12: Wykształcenie pracowników ośrodka zatrudnionych w 2014 r. na czas nieokreślony.....	26

Spis tabel

Tabela nr 1: Wydatki w latach 2012-2014 na realizację zadań w poszczególnych obszarach działania	4
Tabela nr 2: Przeznaczenie wydatków ośrodka w 2014 i 2013 r.	5
Tabela nr 3: Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	11
Tabela nr 4: Powody zakończenia współpracy asystenta rodziny z rodzinami.....	12
Tabela nr 5: Koszt pobytu dzieci w pieczy zastępczej	13
Tabela nr 6: Przyczyny przyznawania zasiłków szkolnych w latach 2013-2014.....	17
Tabela nr 7: Wydatki na utrzymanie ośrodka w 2014 i 2013 r.....	25

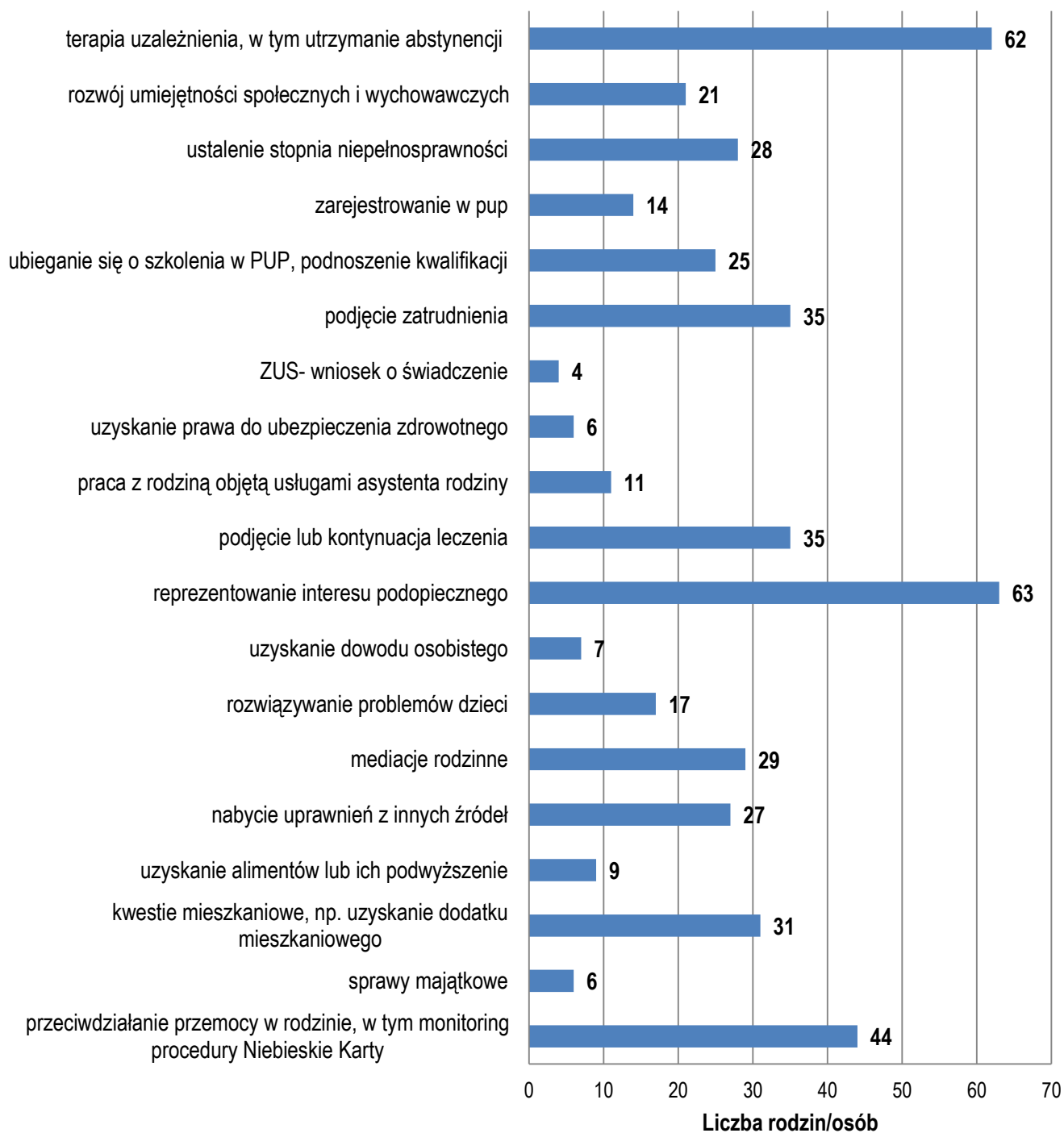
Inne graficzne prezentacje

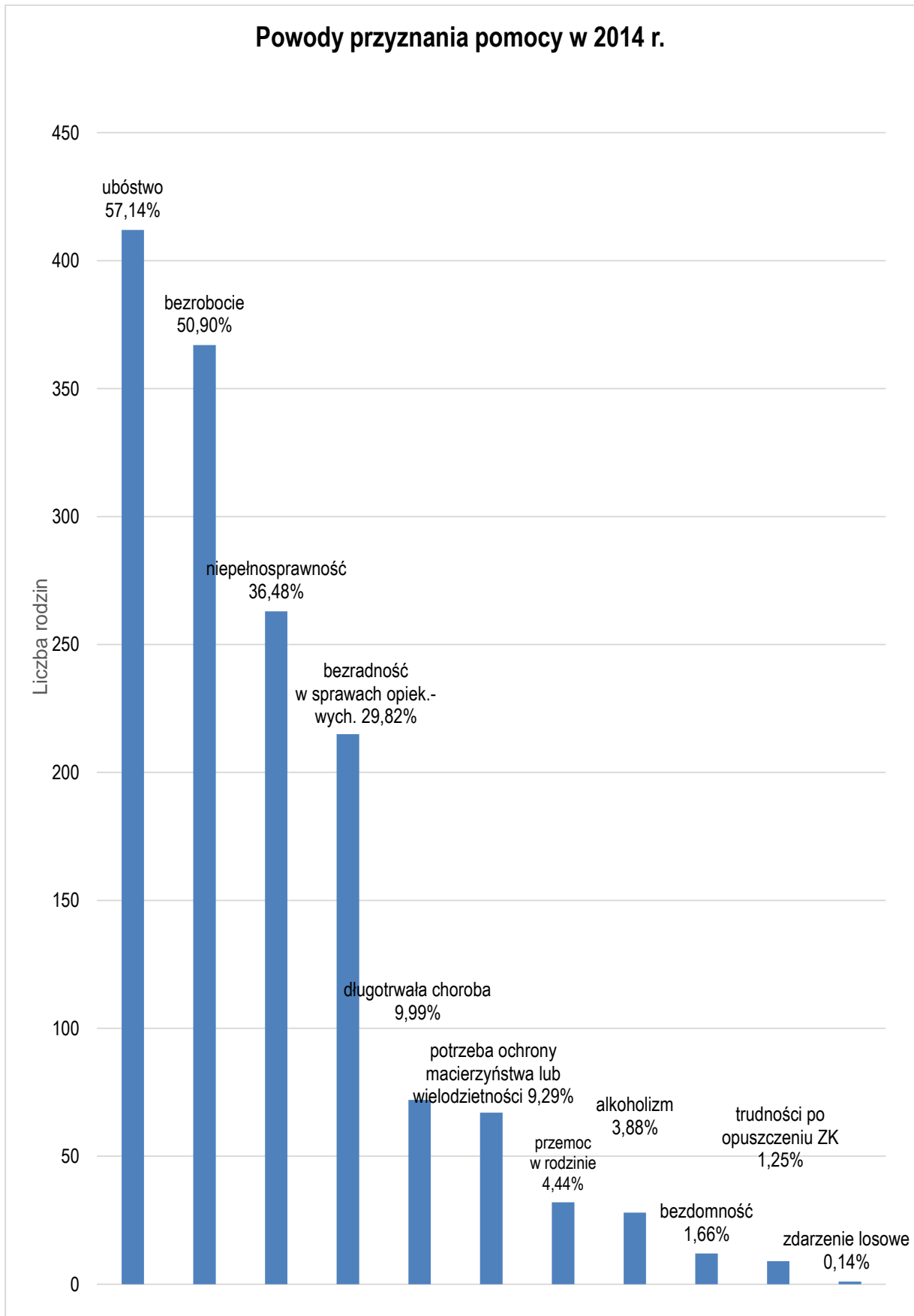
Schemat nr 1: Struktura organizacyjna ośrodka.....	27
--	----

Załączniki:

- Załącznik nr 1: Rodzaje działań podejmowanych w ramach pracy socjalnej
- Załącznik nr 2: Powody przyznania pomocy w 2014 r.
- Załącznik nr 3: Liczba świadczeniobiorców w systemie pomocy społecznej w sołectwach
- Załącznik nr 4: Struktury osób bezrobotnych PUP i GOPS wg grup wiekowych
- Załącznik nr 5: Struktury osób bezrobotnych PUP i GOPS wg wykształcenia
- Załącznik nr 6: Struktury osób bezrobotnych PUP i GOPS wg czasu pozostawania bez pracy
- Załącznik nr 7: Sprawozdanie z realizacji w 2014 r. *Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015*

Działania podejmowane w ramach pracy socjalnej

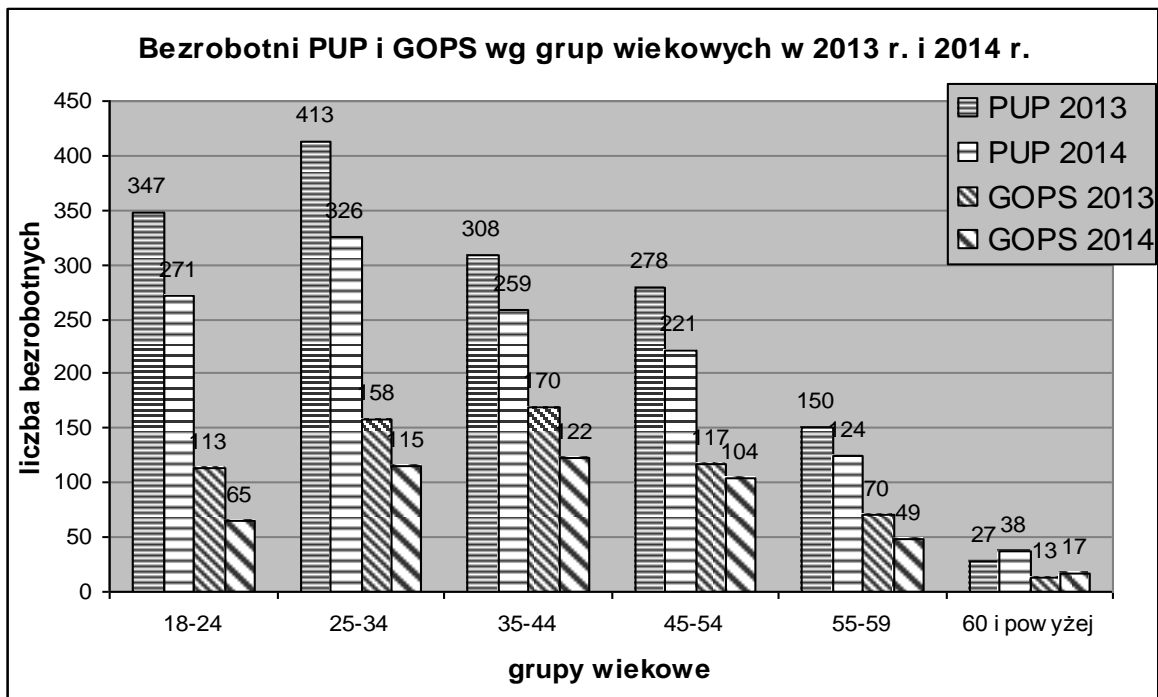
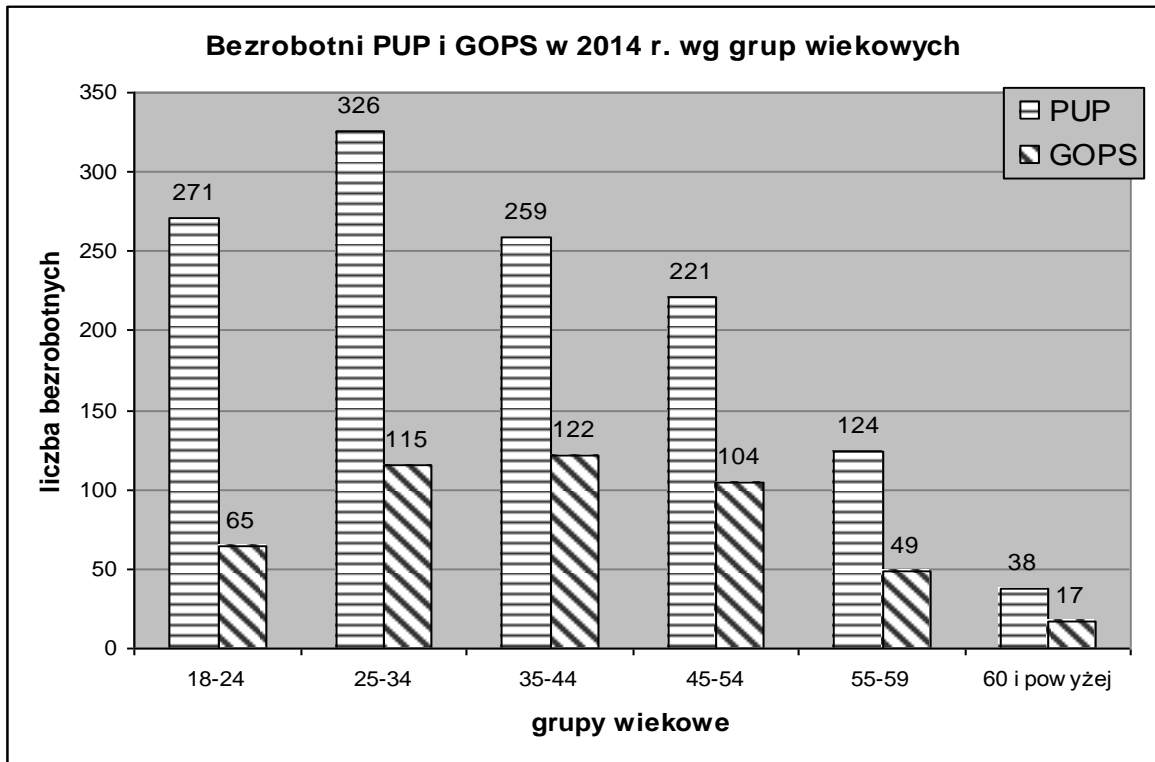

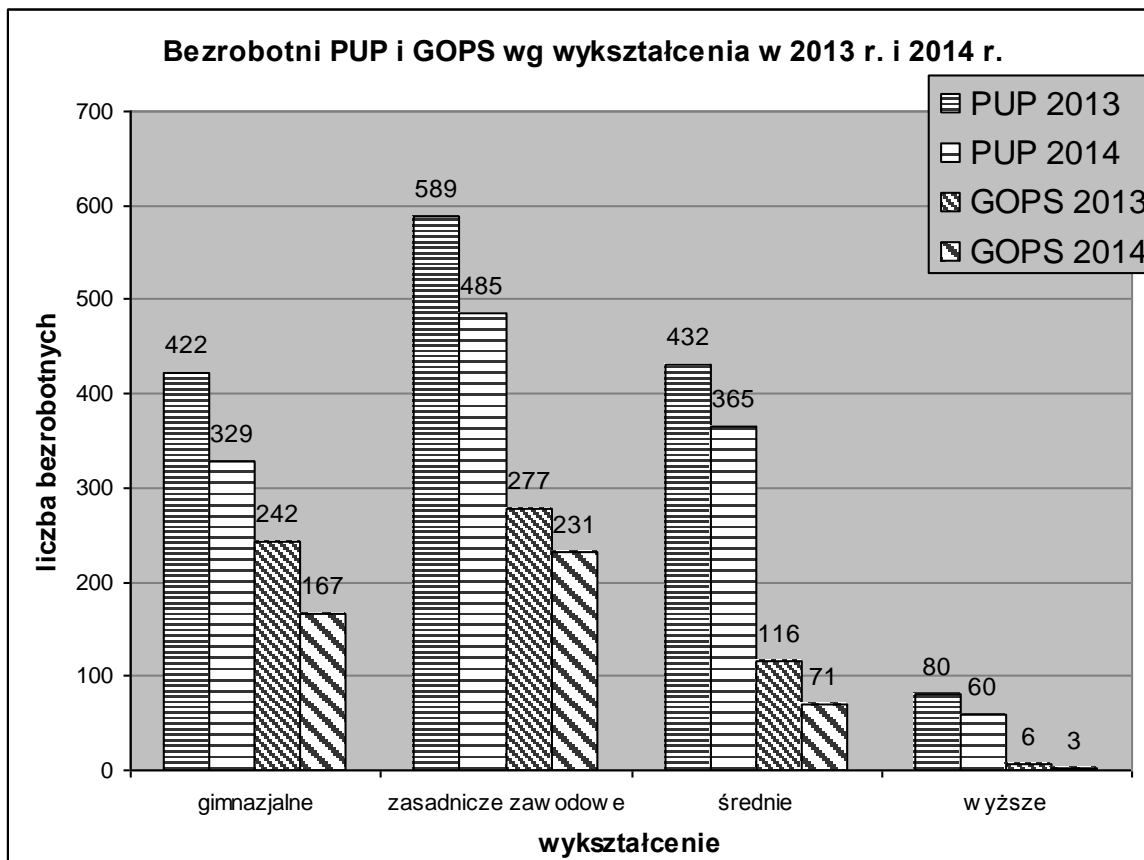
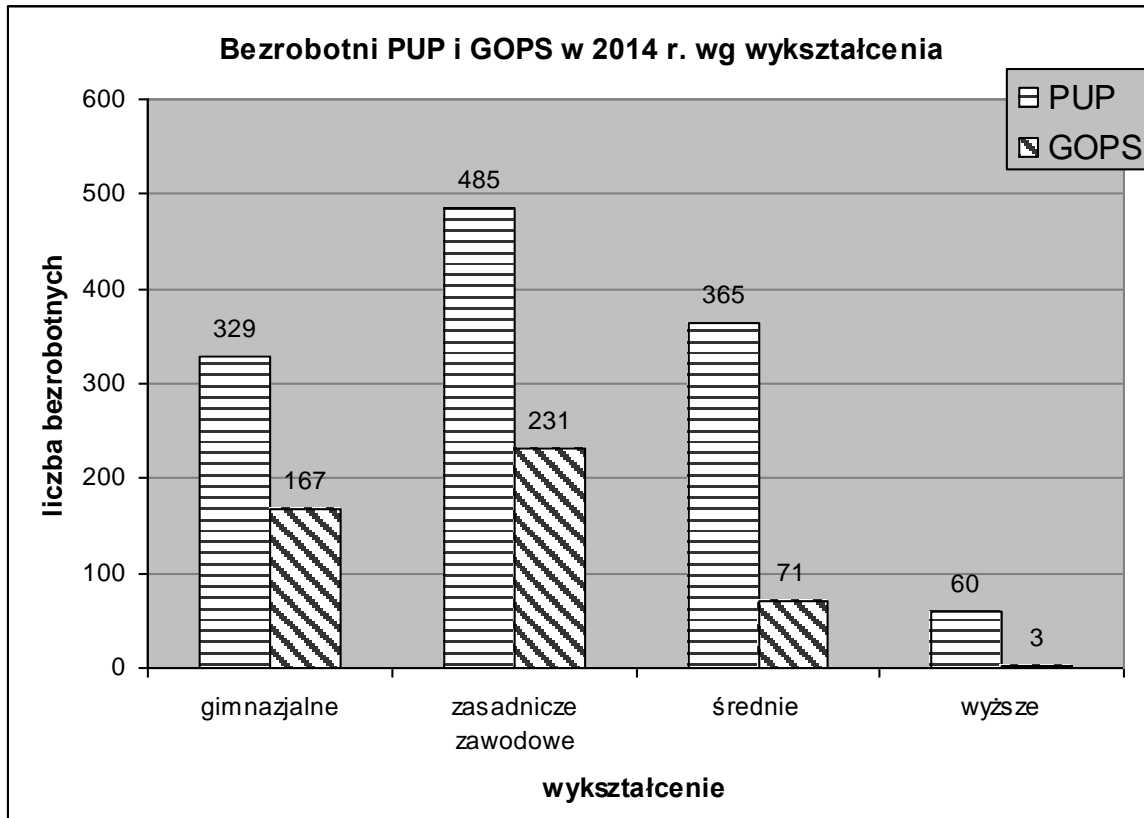

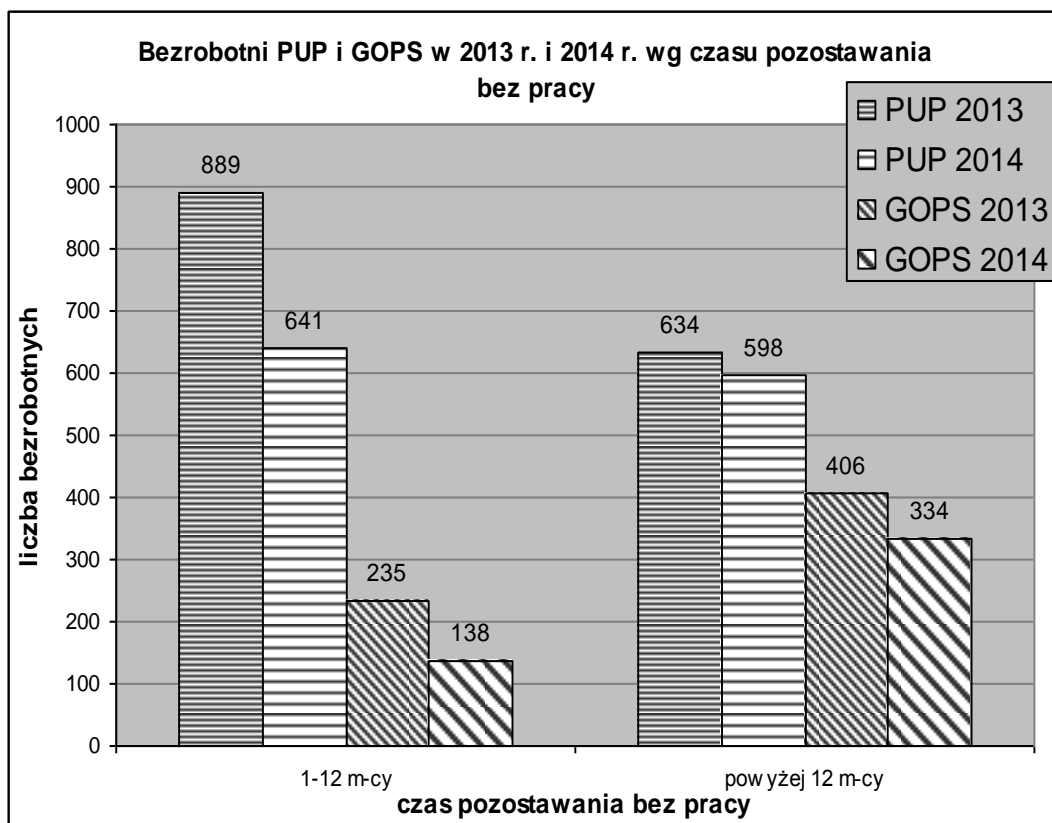
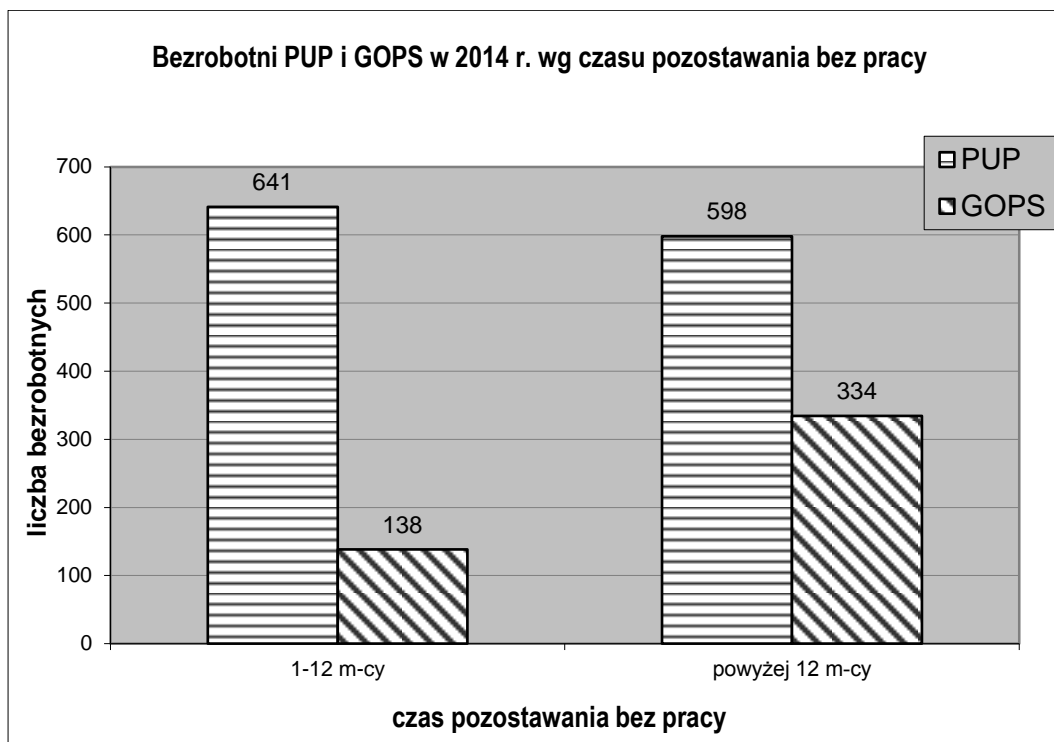
Załącznik nr 3
do Informacji o działalności GOPS za 2014 r.

L.p.	Nazwa sołectwa	Liczba mieszkańców	Świadczeniobiorcy		% osób objętych pomocą OPS w 2014 r.	% osób objętych pomocą OPS w 2013 r.	Bilans 2013-2014		
			Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie			Różnica w punktach procentowych	Dynamika 2013=100%	wzrost/ spadek %
1.	Kruszka	323	9	36	11,15	12,31	-1,16	90,54	-9,46
2.	Nowa Cerkiew	793	28	98	12,36	14,79	-2,43	83,56	-16,44
3.	Lotyń	357	16	46	12,89	13,83	-0,94	93,17	-6,83
4.	Sławęcin	539	8	29	5,38	7,29	-1,91	73,80	-26,20
5.	Swornegacie	1117	70	214	19,16	21,29	-2,13	89,99	-10,01
6.	Klawkowo	402	4	15	3,73	5,15	-1,42	72,45	-27,55
7.	Krojanty	559	22	94	16,82	18,59	-1,77	90,46	-9,54
8.	Kopernica	75	4	14	18,67	10,81	7,86	172,68	72,68
9.	Granowo	189	9	29	15,34	20,11	-4,77	76,30	-23,70
10.	Charzykowy	1695	41	105	6,19	6,80	-0,61	91,10	-8,90
11.	Funka	184	9	27	14,67	17,39	-2,72	84,38	-15,62
12.	Pawłowo	897	37	121	13,49	17,67	-4,18	76,34	-23,66
13.	Silno	1041	57	177	17,00	20,08	-3,08	84,68	-15,32
14.	Zbeniny	212	8	37	17,45	20,85	-3,40	83,71	-16,29
15.	Czarłomie-Jarcewo	348	18	42	12,07	17,27	-5,20	69,88	-30,12
16.	Chojniczki	1057	26	67	6,34	8,13	-1,79	77,97	-22,03
17.	Powałki	419	13	27	6,44	16,23	-9,79	39,70	-60,30
18.	Kłosnowo	187	8	28	14,97	24,86	-9,89	60,23	-39,77
19.	Niezychowice	781	35	122	15,62	20,53	-4,91	76,09	-23,91
20.	Doręgowice	303	26	94	31,02	31,56	-0,54	98,30	-1,70
21.	Moszczenica	182	8	26	14,29	17,30	-3,01	82,58	-17,42
22.	Chojnaty	237	12	38	16,03	14,81	1,22	108,26	8,26
23.	Kłodawa	325	12	35	10,77	10,61	0,16	101,50	1,50
24.	Angowice	290	13	48	16,55	17,83	-1,28	92,83	-7,17
25.	Lichnowy	1292	54	206	15,94	17,29	-1,35	92,22	-7,78
26.	Raławki	232	9	32	13,79	14,67	-0,88	94,02	-5,98
27.	Topole	223	2	2	0,90	2,71	-1,81	33,09	-66,91
28.	Ciechocin	503	39	132	26,24	30,45	-4,21	86,18	-13,82
29.	Ostrowite	520	30	91	17,50	17,46	0,04	100,23	0,23
30.	Nowe Ostrowite	305	4	15	4,92	11,69	-6,77	42,07	-57,93
31.	Pawłówko	606	12	30	4,95	7,14	-2,19	69,33	-30,67
32.	Ogorzeliny	1185	50	134	11,31	13,70	-2,39	82,54	-17,46
33.	Nowy Dwór - Cofdanki	345	22	78	22,61	21,90	0,71	103,24	3,24
34.	Gockowice - Objezierze	286	6	24	8,39	14,04	-5,65	59,77	-40,23
	suma:	18009	721	2313	12,84	x	x	x	x

Załącznik nr 4

**Sprawozdanie z realizacji w 2014 r.
„Programu wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015”**

„Program wspierania rodziny w gminie Chojnice na lata 2013-2015” został przyjęty do realizacji Uchwałą Rady Gminy w Chojnicach Nr XXXVI/440/2013 z dnia 20 września 2013 r.

Poniżej zamieszczono dane zebrane w związku z prowadzonym monitoringiem działań zaplanowanych w ww. programie:

Zadanie 1: Zapewnienie rodzinie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, psychologicznego, rodzinnego

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba osób objętych wsparciem specjalistycznym

- poradnictwo prawne – wartość wskaźnika – **19**
- poradnictwo psychologiczne – wartość wskaźnika – **4**
- poradnictwo rodzinne – wartość wskaźnika – **6**

Zadanie 2: Motywowanie rodziców do udziału w warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze/społeczne

Wskaźnik realizacji zadania:

- a) Liczba rodziców uczestniczących w warsztatach – wartość wskaźnika – **27**
- b) Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika -**3**

Zadanie 3: Motywowanie rodziców do korzystania przez dzieci z zajęć grupowych rozwijających umiejętności społeczne

Wskaźnik realizacji zadania:

- a) Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach grupowych – wartość wskaźnika – **179**
- b) Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika – **0**

Zadanie 4: Motywowanie rodziców do korzystania przez dzieci z oferty domów kultury i świetlic wiejskich

Wskaźnik realizacji zadania: Stosunek liczby dzieci korzystających z oferty domów kultury i świetlic wiejskich do ogólnej liczby dzieci (*dotyczy dzieci pozostających w bazie danych GOPS - Dział pomocy społecznej*) – wartość wskaźnika- **51/858**

Zadanie 5: Zapewnienie rodzinie usług asystenta rodziny

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin objętych usługami asystenta rodziny – wartość wskaźnika – **18**

Zadanie 6: Zapewnienie rodzinie wsparcia w formie usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin korzystających z usług dla rodzin z dziećmi – wartość wskaźnika – **0**

Zadanie 7: Zapewnienie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba osób, w tym dzieci, objętych usługami – wartość wskaźnika- **24** osoby, w tym **11** dzieci

Zadanie 8: Ograniczanie skutków zjawiska przemocy w rodzinie

Wskaźnik realizacji zadania: Stosunek liczby rodzin z założoną NK, w których ustała przemoc do liczby prowadzonych procedur NK - wartość wskaźnika- **19 /39**

Zadanie 9: Podejmowanie działań zmierzających do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione od alkoholu, w tym uzyskanie postanowienia Sądu o zobowiązaniu do leczenia uzależnienia

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin z problemem uzależnienia zmotywowanych przez pracownika socjalnego do zgłoszenia problemu uzależnienia w GKRPA - wartość wskaźnika - **6**

Zadanie 10: Pomoc rodzicom w uzyskaniu wsparcia finansowego/rzeczowego na cele edukacyjne ze stypendiów i wyprawek szkolnych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba uczniów korzystających ze stypendiów szkolnych i wyprawek – wartość wskaźnika – **468** stypendiów, **12** zasiłków szkolnych, **185** wyprawek szkolnych

Zadanie 11: Opracowanie/wdrożenie narzędzia do diagnozy sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczych

Wskaźnik realizacji zadania: Opracowane narzędzie – wartość wskaźnika – **0**

Zadanie 12: Diagnozowanie sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych z uwzględnieniem możliwości pozyskania pomocy rodziny wspierającej

Wskaźnik realizacji zadania: Sporządzenie diagnozy sytuacji opiekuńczo – wychowawczej rodzin znajdujących się w bazie danych ośrodka – wartość wskaźnika - **8**

Zadanie 13: Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba rodzin objętych monitoringiem - wartość wskaźnika - **29**

Zadanie 14: Organizowanie i finansowanie szkoleń dla asystentów rodziny

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba szkoleń, w których uczestniczył asystent rodziny - wartość wskaźnika - **1**

Zadanie 15: Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej, interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Wskaźnik realizacji zadania: Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Wysokość nakładów finansowych ponoszonych przez gminę w związku z pobytom dzieci w pieczy zastępczej

W 2014 r. regulowano należność w ustawowo określonej wysokości za **7** dzieci – koszt **8.949 zł**.

Zadanie 16: Opracowanie we współpracy z rodziną biologiczną planu pracy, który jest zbieżny z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej zakładającego w szczególności:

- utrzymywanie przez rodziców osobistych kontaktów z dziećmi przebywającymi w pieczy zastępczej, z wyjątkiem przypadków, w których sąd zakazał takich kontaktów
- udzielanie wsparcia finansowego rodzinom na dojazd do miejsca pobytu dziecka przebywającego w pieczy zastępczej oraz w związku z kosztami ponoszonymi w okresie urlopowania dzieci,
- usługi asystenta rodziny,
- podjęcie/utrzymanie pracy zarobkowej przez rodzica/ów,
- udział w warsztatach kształtujących umiejętności wychowawcze/społeczne.

Wskaźnik realizacji zadania:

- Stosunek liczby opracowanych planów do liczby rodzin, których dzieci są umieszczone w pieczy zastępczej **0 / 20**
- Liczba zawartych kontraktów socjalnych – wartość wskaźnika - **0**
- Liczba rodzin utrzymujących osobiste kontakty z dziećmi umieszczonymi w pieczy – wartość wskaźnika - **11**
- Liczba zasiłków celowych na pokrycie kosztów dojazdu do miejsca pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej – wartość wskaźnika – **0**
- Liczba pobytych dziecka przebywającego w pieczy zastępczej w rodzinie biologicznej – wartość wskaźnika – **2**
- Liczba osób, które podjęły / kontynuują pracę zarobkową - wartość wskaźnika – **0**
- Liczba rodziców uczęszczających na warsztaty – wartość wskaźnika – **0**